

ONZE VOGELS

30e JAARGANG No. 11, NOVEMBER 1969

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

"VERAKA"

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor pelsdieren, pluimvee en vogels - Voorfronten in alle maten - Tevens opvouwbare kooien voor honden, katten, duiven, papegaaien etc. Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes - Alles gepuntlast 100% service

"VERAKA"

Markstraat 17, Telefoon 01693 - 448
Terheyden N.Br.

GRAMMOFOONPLATEN:

Voorzangers voor uw kweekvogels!

Het lied v. d. waterslager. 11 zangtoeren
v.e. wereldkampioen f 7,15;
afgehaald f 6,15

Het lied v. d. harzerkanarie. 8 zangtoeren
van de harzerkanarie f 7,15;
afgehaald f 6,15

Stort het bedrag op giro 1067198 t.n.v.
Van Lieshout Zonen, Sint-Oedenrode.
Het bestelde wordt u dan prompt
toegezonden.

WILT U VOLOP GEZONDE JONGEN KWEKEN

breng dan reeds in najaar en winter Uw
kweekvogels in topconditie met

KRACHTVOER „K.K.”

Met ontsloten zetmeel en volledig ge-
vitamineerd.

LICHTER VERTEERBAAR
HOGERE VOEDINGSWAARDE
LANGER RUL EN HOUDBAAR

Nu ook verkrijgbaar in samenstelling

MET ZUIVER PLANTAARDIGE CAROTEEN

voor alle roodfactorige vogels.

Verkrijgbaar bij Uw speciaalzaak.
Vraagt gratis monster en folder bij

FA. JAN D. KAPPELLE & ZN.
DEVENTER - TEL. 05700 - 1 39 27
Postbus 2

Onschadelijk insecten-
bestrijdingsmiddel

Pyreline

poeder of
vloeibaar

Gratis folder!

GECO-Labor. Venlo

HET ORIGINELE

natuurlijke pigmento
liquido voor rode kanaries

IS

Necareco

Het is het niet te overtreffen Italiaanse
product, gebruikt door kwekers in de gehe-
le wereld, dat honderden imitaties op de
markt heeft.

Vraagt Uw leverancier om het product in
de originele verpakking van 30 of 170 cc.

HET IS EEN PRODUCT GEGARANDEERD
DOOR HET MERK ENCA - UONNE (ITALIË)

Het adres voor kweekvogels . . .

Spitsstaartamadines, Binsen, Gordelgraavinken,
Bichenow, enz. enz. Goulds, Zilverkwartels,
Zilverduifjes, Dwergkwartels, Australische Par-
kieten, Baraband, Prachtrosella, Stanley,
Roodrug, Gele Roodrug, Bourks, Turquoise,
Pennant, Blaskop, enz. Verder alle soorten
Zebra-vinken, Kwartels, Kakatoes, div. Pape-
gaaien, Tamme grijze papegaaien met kooi.

Tevens deze soorten gevraagd of ruil.
Wij vragen speciaal Australische prachtvinken.

A. P. v. GILS

Oranjeplein 21, GOIRLE bij Tilburg
Tel. (04247) 15 79
's Woensdags gesloten

EERSTE GOUDEN NATIONALE TENTOONSTELLING

op 13, 14 en 15 november 1969 in de grote zaal van het Hervormd Kerkelijk Centrum, J. A. Beyerinkstraat te Nieuwerkerk aan den IJssel.
Beschikbaar zijn 3 gouden, 3 zilveren en 3 bronzen medailles en vele andere klasse- en ereprijzen voor de winnaars in de groepen kleurkanaries, tropische vogels en parkieten en parkietachtigen.

De tentoonstelling is geopend op:

donderdag 13 november van 20.00 tot 22.00 uur
vrijdag 14 november van 10.00 tot 22.00 uur
zaterdag 15 november van 10.00 tot 20.00 uur

Het tentoonstellingsgebouw is te bereiken met busdiensten van de firma Gebr. van Gog vanaf het Centraal Station te Rotterdam en van het Station Gouda.

Engelse Kanaries, regelrechte import uit Engeland, van de beste kwekers aldaar, Yorkshires, Glosters, Norwich, Borders, Lizards, Frisé, enz. Ook Engelse Vogelboeken over Kanaries en Parkieten, met vele foto's, Engelse Standaard, Kweken, Verzorgen, Tentoonstellen, enz. Onmisbaar voor alle liefhebbers van Engelse Kanaries en Parkieten. Koop een boek en verzekert u zich van succes!
Kleurkanaries in vele kleuren, Mannen en ook losse Poppen, Zangkanaries, o.a. Waterslagers, Seiferts, Harzers, enz., ook Putter Kanaries en wilde Argentijnse Kanaries, prima om te kruisen!
Tamma jonge Papegaaien, o.a. Grijs-roodstaart, Amazone, Kakatoes, prachtig gekleurde Lories, enz. Leuke tamma Aapjes, in diverse soorten, ook Eekhoortjes, Hamsters, Marmotjes, Kleurmuizen, Chinese Hamsters, Lemmings, Woestijn Springmuizen, Langhaar Cavia's, enz.
Nu of binnenkort weer leverbaar: Troupialen, Gaaien, Tangaras, Parkieten, Kardinalen, Duitjes, Kwartels, en vele andere soorten, ook Australische

Prachtvinken en Australische Parkieten, Japanse Nachtegalen, Goudvoorhoofd Bladvogels, Zilveroor Nachtegalen, Dayallijsters, Baardvogels, Blauwvleugel Nachtegalen, Damalijsters, Jordane Bladvogels, Pagoda Merels, Bulbuls, Schamaliesters, Hardwicks Bladvogels, en andere zeldzame soorten uit Azië, o.a. prachtig gekleurde Vliegenvangers, Witkoplijsters, Drongoes, Pittas, Trogons, Boomklevers, Brillvogels, Zonnevogels, enz. En uit Afrika: Granaet-astrildes, Melba astrildes, Eifen astrildes, Rode en Groene Druppel astrildes, Reichenow astrildes, enz., enz.
Verder grote sortering in Kooien, Zaden, Vogelboeken, en alle andere benodigheden voor uw liefhebberij. Wij verzenden door het gehele land onder rembours. Vracht en verpakking voor rekening koper, per expresse. **AVIMEX, Import-Export, Violettenstraat 8** (bij de Westerstraat), Amsterdam Centrum, telefoon (020) 23 93 87. Wij nemen ook vogels in ruil. Geopend elke dag van 9-6 uur. Zondags gesloten.

DE SIJS BIJ DE SPITS AF

Op onze T.T. -31 okt. t/m 2 nov. - in Kaatsheuvel, zaal de Gildenbond, kunt u naast de bekende kooivogels ook bewonderen allerlei:

E.K. WILDZANG

VOGELLIEFHEBBERS

lezen maandelijks

De Vogelwereld

Het tijdschrift van de A.O.B. verschijnt op minstens 48 blz. en bevat steeds artikelen over kanaries, exoten, parkieten en inheemse vogels en is regelmatig geïllustreerd met prachtige kleurplaten.

Abonnement per jaar (oktober tot en met september) f 11,- per jaargang, te storten op postgiro 115834 t.n.v. de Vogelwereld, Caronstraat 70, Hoboken.

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest virusziekten en infecties. Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. RUPPE
VAN DER VOORT**

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Dr. Kuyperstr. 10, Breda, Telefoon (01600) 36137.

Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, Telefoon (010) 261990.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, Telefoon (06760)-18631.

2e Secretaris: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, Telef. (04709)-1264.

2e Penningmeester: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel.

Leden: C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom.

W. J. Derksen, Hogelandsingel 70, Enschede, Telefoon (05420)-18137.

W. G. Oonk, Bergweg 37, Lochem, Telefoon (05730)-2107, na 18 uur.

J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, Telefoon (08860)-2978.

Chr. Walraven, Abt. Ludolfweg 136, De Bilt, Telefoon (030)-761208.

Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Coehoornstraat 40, Bergen op Zoom,
Postbus 74, gironr. 1148324, telefoon (01640) 5007.

Geopend: 8.00-17.30 uur.
Zaterdag gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling. Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden. De contributie bedraagt in dit geval f 12,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling
Binnenland f 10,— per jaar
Buitenland f 11,— per jaar
Buitenland per luchtpost extra tarief volgens P.T.T.-kosten.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. Kleine annonces, voor afdelingen — leden en abonnees op „Onze Vogels” van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,— per advertentie. Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

Ontwerp en druk: Steens NV, boekdruk/offset, postbus 59 — Schiedam — Tel. (010) 260640*.

484

ONZE VOGELS

Maandblad van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

30e jaargang, no. 11, november 1969
oplage 45.000 ex.

Redactie:

C. E. van Berkel, Vechtstraat 11, Bergen op Zoom, tel.: (01640) - 6314

P. Rijnders, Kometenlaan 81, Bilthoven, tel.: (030) - 782761

Chr. Walraven, Abt Ludolfweg 136, De Bilt, tel.: (030) - 761208

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 24 november 1969

INHOUDSOPGAVE

pag.

Eerste ervaringen met valkparkieten	485
Nuttige wenken	
bij de kanariekeek (4)	487
Onze wildzangvogels (1), De Sijs	488
Gebreks-ziekten	490
Boekennieuws	491
Kleurkanarie (17)	492
Nieuws uit het Dierenpark	
Wassenaar	494
Morinel plevier	495
Groenvoer in de winter	496
Zebravinken	498
Plezierige broedresultaten, zwartkopnonnen	499
Gloster kanaries (4)	503
Ervaring met tamboerijnduifje	504
Waar Abram het „rood” haalde	505
Ara's	508
Zo maar langs de weg	510
Toerako	511
Grasparkieten	512
De braziliaanse dwergal	513

Voorpagina: Zie artikel op pag. 511.

Foto: A. van den Nieuwenhuizen.

Ussel

De

Eerste ervaringen met valkparkieten

Voor het eerst beginnen met een nieuwe vogelsoort is altijd een interessante ervaring en toen de gelegenheid zich voor deed een mooi paartje valkparkieten te krijgen, besloot ik mij er op toe te leggen om ze te gaan kweken, om zodoende ook enkele leemten in mijn fotoverzameling aan te vullen.

Ik kreeg de vogels in de herfst en omdat ze uit een buitenvolière kwamen deed ik ze in mijn eigen overdekte volière. Het paartje kwam de winter zonder problemen door en einde maart besloot ik ze een nestkast te geven.

Om deze nestkast in te richten zoals het behoort, deed ik een paar schoppen mest op de bodem van het blok. Dit werd erg stevig aangestampt en nat gemaakt. Het kastje bleef 's nachts uitlekken en werd 's morgens in de volière geplaatst; omdat het van binnen nog steeds erg nat was werd er een tijdje een spons in het invlieg gat gestopt totdat het weer beter werd. De spons werd de tweede week van april weggehaald en het paartje kwam al gauw de nestkast controleren. Gedurende deze periode bestond het menu uit een grasparkietenmengsel, met zonnepitten en hennep dat naar believen apart gegeven werd. Ik was verrast hoe weinig zonnepitten en hennep er in feite gegeten werd. Misschien kwam dat omdat ik dacht dat deze grote vogels ook grote zaden zouden eten, maar dat was niet het geval. Een erg hard stuk brood dat bij de zitstok met draad vastgebonden was, was een welkome knabbelgelegenheid. Hun gedrag ten aanzien van groenvoer was nogal wispelturig. Als Brussels lof en kool werd gegeven werd er maar een beetje van genomen, maar als een hele wortel werd gegeven, dan kreeg het onder-

ste gedeelte van de stengel de meeste aandacht en werd zelfs vaak volledig kaal gevreten, terwijl de bladeren niet beroerd werden.

Met de behandeling van paardebloemzaden wisten de valkparkieten waarachtig goed raad en lieten groenvinken en goudvinken ver bij zich achter in het lospikken van onrijpe zaden uit de ongeopende zaadkoppen.

Binnen tien dagen na opening van de nestkast werd het eerste ei gelegd en gedurende negen dagen werd geen nestcontrole toegepast en toen er in totaal vijf eieren waren, maakte ik hieruit op dat deze het totale legsel vormden, later ontdekte ik echter dat er zes eieren gelegd waren. De pop broedde overdag en werd vroeg in de avond afgelost door de man, dit duurde totdat het eerste ei uitkwam. Toen wijzigde zich het patroon en verbleven zowel de man als de pop vele uren per dag in de nestkast.

Een ei ging verloren omdat een van de oudervogels er met zijn pootje doorheen was gegaan, de andere vijf waren bevrucht. Ik ben er heel zeker van dat ik nu vijf jongen zou hebben rondvliegen en nog een compleet nest te verwachten had, terwijl ik dit artikel schrijf, als het niet om de fotografie ging. Op de allereerste plaats ben ik beroepsfotograaf en in tweede instantie houd ik allerlei vogels voor mijn plezier. Om foto's te kunnen maken moet je echter risico's nemen en de consequenties aanvaarden, waartoe ik gaarne bereid ben. Tot de toegewijde kweker, die met valkparkieten wil beginnen zou ik willen zeggen: zorgt dat u de vogels vroeg krijgt, indien mogelijk in de herfst zodat zij voldoende tijd hebben om te wennen en als u wilt slagen maak dan geen inspectieluikje voor in de nestkast.

Ussel

De

Plaats het kastje buiten bereik en laat alles aan de ouders over en op die manier zult u waarschijnlijk een erg succesrijke kweek beleven.

Doe een paar schoppen mest op de bodem van het blok.

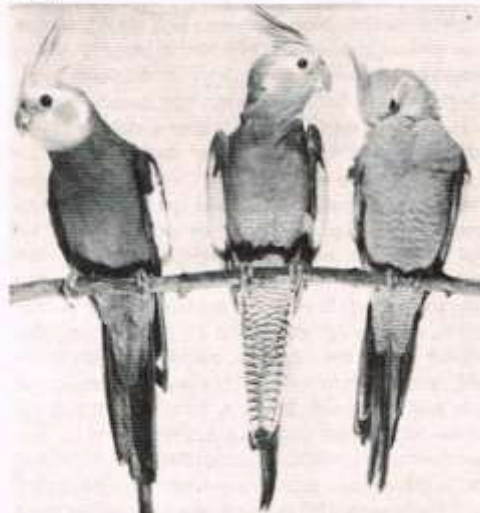
Stevig aanstampen, nat gieten en uit laten lekken.

Nestkast gereed voor gebruik.

Totaal 6 eieren. Foto gemaakt 9 dagen na eerste ei.

Valkparkieten-paar met jong. 10 dagen na het uitvliegen.

Door Th. Bruijners

Nuttige wenken bij de kanariekweek 4

Met het broeden in de batterijen kan reeds zeer vroeg worden begonnen, maar alleen met die vogels welke minstens tien maanden oud zijn. De kwekers welke vroeg beginnen moeten de kweekruimte verwarmen tot ongeveer twintig graden Celsius en de dagen kunstmatig verlengen.

Bij onverwarmde kweek moet u echter niet te vroeg van start gaan; bij gunstig weer in het laatst van maart of begin april.

Zoals begrijpelijk moeten de vogels voor de kweek in prima conditie verkeren en met zorg zijn geselecteerd.

Bij verwarmde kweek moet u de vogels afzonderlijk in de broedkooien plaatsen en wel omstreeks de jaarwisseling. Vanaf dat moment gaat u geleidelijk de temperatuur, zoals reeds gezegd, opvoeren, de voeding aanpassen en de dagen met kunstlicht verlengen tot zestien uur per dag inclusief daglicht. Let wel: GELEIDELIJK aan met dit alles. Zouden we plotseling al deze veranderingen doen dan is er zeer grote kans dat de vogels ernstig worden verstoord en in de rui vallen. Van kweken is dan uiteraard geen sprake meer, althans op dat moment niet.

De verlichting zult u „met de hand“ of met behulp van een klok — dus automatisch — moeten inschakelen. Het laatste is beter omdat zulks dan met de juiste regelmaat gebeurt. Het beste kan men de verlichting in de morgenuren doen inschakelen. Is dat bij u niet mogelijk dan kan men dat ook in de avond doen, maar dan wel zorgen dat niet ineens alle verlichting weer uit gaat. We moeten dan zorgen voor een zogenaamd schemerlicht. Een kleine lamp die constant blijft branden en de ruimte zwak verlicht. De vogels hebben dan gelegenheid hun slaapplekken of nestkastjes op te zoeken. Een te sterk schemerlicht is onjuist, omdat dan de mogelijkheid bestaat dat de vogels niet gaan slapen.

Als u veertien dagen gebruik hebt gemaakt van de verlichting en dan gekomen bent tot de reeds genoemde zestien uur, moet het krachtvoer aangepast zijn tot opfokvoer. Het opfokvoer, dat meer eiwit bevat, is nodig om de vogels kweekklaar te krijgen en bovendien hen aan de smaak e.d. te laten wennen opdat wanneer er eenmaal jongen zijn, zij dit zonder meer zullen gaan voeren. U heeft

daarover in het vorige artikel het een en ander kunnen lezen. Ook moet u in deze tijd volop mineralen verstrekken. Ter vervanging van groenvoer en andere vitaminen, kunt u het beste 2 gram Dohyfral WM extra voor siervogels, door het drinkwater doen; vijf dagen wel en vijf dagen niet. Buiten de vitaminen en sporenelementen welke daar inzitten, zit daar tevens een vitamine in verwerkt welke de vruchtbaarheid en de geslachtelijke ontwikkeling bevordert. Bij gebruik van genoemd preparaat is groenvoer overbodig. Ook is het noodzakelijk dat u de vochtigheidsgraad in de kweekruimte brengt en houdt op 70°. Dit voorkomt legnood en de mogelijkheid dat het embryo tijdens het broeden in het ei verdroogt. Om de vochtigheidsgraad te meten kunt u gebruik maken van een hygrometer, welke tegen een gering bedrag te koop is.

Zoals ik aanneem heeft u tevoren uw kweekkoppels schriftelijk uitgewerkt en op papier gesteld.

Na drie weken mag u de broedkastjes of bakjes plaatsen. Broedbakjes van hout of steen moeten een redelijk dikke bodem hebben om te snel uitdrogen tijdens het broeden tegen te gaan. In de handel is er grote keus in goed materiaal. Ook zijn steenen bloempotjes, met een doorsnede van ongeveer 11 cm goed bruikbaar. Deze potjes zijn poreus en dik genoeg van wand om opgenomen vocht vast te houden. Ook zijn ze gemakkelijk te reinigen. Is het in de kweekruimte erg droog, dan kunt u met een verstuiver met lauw water deze bevochtigen. Het is heel goed om op de kachel een bakje water te plaatsen. Bij verwarming door kolen of olie moet u beslist voor een goede afvoer zorgen, daar vogels zeer gevoelig zijn voor afgewerkte gassen.

Bij verwarmde als bij onverwarmde kweek moet u er voor zorgen dat er voldoende frisse lucht de kweekruimte kan binnenstromen zonder dat er tocht ontstaat. Deze toevoer is te regelen met een luchtkoker met schuif of door het open zetten van een raam. Dit laatste uiteraard niet wanneer er de wind pal op staat. Wanneer het zonnig weer is, moeten zonnestrallen het vertrek kunnen binnen komen. We moeten er wel voor zorgen dat broedende vogels niet direct door de zon kunnen worden beschenen. Ze mogen wel de warmte hebben, maar beslist niet aan de stralen bloot staan. Zie maar in de natuur, ook daar bouwen de vogels hun nesten zodanig dat zij wel de warmte krijgen zonder echter in de felle zon te zitten. Uitzonderingen daargelaten.

Bij het plaatsen van de broedbakjes geeft men ook allerlei kort nestmateriaal; ongeveer vier cm lang. Het is dan ook tijd om die popjes uit te vangen welke zwaar en vol bevederd zijn. Bij deze vogels moet u de veertjes rond de cloaca met korte rukjes uittrekken. Deze handeling is volkomen pijnloos omdat de veertjes in die periode erg los zitten. Het is wel noodzakelijk dit te doen daar het een goede bevestiging van de man mogelijk maakt.

ONZE WILD- ZANG- VOGELS

1

DE SIJS

Omdat de sijs tot de kleinste zangers onder de wildzangvogels behoort, die in gevangenschap gehouden mogen worden, spreekt men doorgaans van sijsje. In de trektijd komen soms enorme troepen voor, met name op plaatsen waar zich elzen en berken bevinden. Hoewel deze vogeltjes allerm minst vruchtjes en zaadjes van divers geboomte en onkruid versmaden, gaat hun voorkeur toch stellig uit naar elzeproppen en berkezaden. Maar als de tijd van nestelen en broeden begint te naderen, vindt er als het ware een soort gedragsverandering plaats. De sijsjes zoeken dan hoe langer hoe meer het naalddhout op en dat is niet zo verwonderlijk, want uiteindelijk wordt daar het toekomstige kinderkamerijtje gebouwd.

Het is een lust een paartje verliefde sijsjes te observeren. Zij zitten dan op een takje te „vrijen”, te minnekozen en te trekkebekken op de manier zoals duiven plegen te doen. Maar dan is het ineens net of het stelletje hevige ruzie hebben: het vrouwtje schiet weg, „op de hielen” gevolgd door haar eega, die wel van doorzetten weet. Het duurt dan ook niet lang of het paartje strijkt al weer neer, nu eens op vrijwel dezelfde plek, maar ook wel op een andere tak en daar begint zowaar het geliefkoos opnieuw. Niet lang daarna volgt doorgaans de paring.

Het sijsje is bij ons een zeer zeldzame broedvogel, waarvan deze eeuw nog geen twintig legsels zijn

gevonden. Maar het is allerminst uitgesloten dat de nesten over het hoofd worden gezien, want veelal bevinden deze zich op grote hoogte in naaldhout, aan het eind van een tak, uiterst kunstig ingevlochten tussen een dichtheid van naalden, zodat het altijd weer een lastige opgave is het te ontdekken. Als bouwstoffen worden fijne takjes gebruikt, die vaak begroeid zijn met korstmossen, en verder stengeltjes, sprietjes en dergelijke; een en ander wordt doorweven met schapewol, paardehaar en insektespinsel, terwijl het broedkommetje wordt gevoerd met distelpluis, haren en veertjes. (Ik vermeld opzettelijk deze bouwstoffen uitvoerig, opdat de volièrehouders weten, wat ze dienen te verstrekken.) Alles wordt vergaard door het vrouwtje; het enige wat haar gemaal doet is haar vergezellen, althans dat wordt beweerd door de meeste auteurs. Dr. Blair echter, die de sijzen in de Skandinavische landen grondig heeft bestudeerd, beweert echter stellig dat beide partners deelnemen aan de nestbouw. Is het kunstwerkje eenmaal gereed, dan worden er drie tot vijf, soms zelfs zes, lichtblauwe eitjes in gedeponneerd, die voorzien zijn van roodbruine puntjes en streepjes en soms een paar zwarte „spatjes“. Het wijfje begint met broeden als het legsel op twee na voltallig is; hoewel ze vaak door haar echtgenoot van eterij wordt voorzien gaat zij af en toe ook zelf wel snavelkost verzamelen. Na elf à twaalf dagen komen de jongen ter wereld en worden dan nog enige dagen door moeder gekoesterd, terwijl pa voedsel brengt, zowel voor het vrouwtje als het kroost. De kindertjes worden in het begin gevoerd met insecten, bij voorbeeld bladluizen en lartjes, maar later krijgen ze ook allerlei zaadjes toegestopt, die in de krop van de oude vogels zijn voorgeweekt. Later begint het vrouwtje vaak nogmaals aan een tweede legsel.

De Volière

Sijsjes staan bekend als ideale volièrevogeltjes, die vrij spoedig vertrouwd raken met hun verzorger en soms zelfs op diens hand komen zitten, als er wat lekkers voor ze op ligt. Maar ook als eenling in een kooi kunnen ze worden gehouden. Deze vogeltjes drinken en baden veel, dus een eerste vereiste is, dat er steeds voldoende water aanwezig is.

Zij gaan soms vrij snel tot broeden over, vooral wanneer de eigenaar een paar naaldboompjes plant met nestgelegenheden; draadkorfjes of open nestkastjes worden ook benut, vooral als ze enigszins verscholen zijn temidden van het denne- of sparregroen. Zijn er eenmaal jongen dan is het zaak in het begin dierlijke eterij te verstrekken, zoals bladluizen, mierëieren, kleine meelwormen en dergelijke. Later kan men voorgekiemde zaden, groenvoer, opfokvoer, in melk geweekt brood met ei enz. toedienen. Hennepzaad schijnt niet erg goed voor ze te zijn, daar de vogeltjes hier te dik

van worden en het zingen allerminst bevordert. Hoewel dit gezang slechts weinig om het lijf heeft, wil het gekwetter toch andere zangers wel eens stimuleren tot een voordracht.

Men kan de sijsjes gerust met andere kleine vinkachtigen in een volière houden. Voor de bast-aardkweek zijn ze zeer geschikt. Zo komen kruisingen met kanaries zeer dikwijls tot stand en deze nakomelingen zingen beter dan de „echte“ sijzen. Helaas zijn deze hybriden niet vruchtbaar.

Ook zijn kruisingen bekend met putter, groenling, kneu en vink, om er enige te noemen en wel om het feit, dat ook deze in gevangenschap gehouden mogen worden. Maar daar hopen we in een volgend artikelje op terug te komen.

Een reactie

Als in een artikelje over wildzangvogels wordt vermeld, dat zij slechts zelden in ons land broeden, dan slaat dat uiteraard op „de vrije natuur“ en niet op in volières levende individuen. Dit naar aanleiding van een berichtje, dat ik van een lezer ontving. Wat hij mij echter verder schreef, wil ik u niet onthouden.

„Ik wil u nu graag vertellen, dat ik in 1968 en 1969 een nest sijsjes heb groot gekregen. De eerste keer, in 1968 dus, in een volière van 2 x 5 m. Hierin zaten ze samen met vinkachtigen en diverse tropische vogels. Ze broedden in een gewoon zelfgemaakt nestje, gebouwd van mos etc. boven in een paar heidestruiken, die ik zo hoog mogelijk in de volière had aangebracht. Vier eitjes werden vier jongen: 2 poppen en 2 mannetjes. Zij kregen alle mogelijke onkruidzaden, vers geplukt en in gedroogde toestand, en verder gaf ik ze meelwormen.

Inmiddels ben ik verhuisd en had toen nog datzelfde paar sijsjes en een paar zebra-vinkjes. Ik heb ze samen in een volière gedaan van 1 x 3 m met een aangebouwd nachthok van 1 x 1 m. Met de zebra-vinkjes had ik niet de minste moeite, maar de sijsjes „wilden niet“. Ik had onkruidzaad in de buitenren gezaaid en daar was koolzaad van opgekomen.

Op zekere dag was ik mijn pop-sijs kwijt. Anders kwam zij altijd heel vertrouwd bij mij bedelen, maar zij was weg! Ik ging haar natuurlijk zoeken en vond haar niet dood! Integendeel, zij zat te broeden in een nestje van mos, heel ondiep, zomaar op de grond onder de koolzaadplantjes. Ondanks regenbuien kwamen er twee van de drie eitjes uit en men kan de jonge sijsjes nu nog altijd bij mij bewonderen. Als voedsel gaf ik ze weer meelwormen en verse en gedroogde onkruidzaden.

Tot zover de brietschrijver. Mochten er onder de lezers van „Onze Vogels“ sijzenkwekers zijn, die meer inlichtingen willen hebben over deze broedgevallen, dan kunnen zij zich in verbinding stellen met de heer P. H. Snel, Grindweg 136 te Winschoten (Gron.). Wel graag een postzegel voor antwoord insluiten!

„Wildling“

Gebreks-ziekten

door D. Visser

't Is misschien een wat informele titel boven dit relaas, maar in de literatuur vindt men omtrent het houden en verzorgen van vogels in gevangenschap weinig of niets over de vraag en/of probleem waar veel liefhebbers mee geconfronteerd worden nl. de zgn. draaiziekte, evenwichtstoornis, tuimelziekte of hoe men het verder ook moge aanduiden.

Veelal is het te laat wanneer men tot de ontdekking komt dat men met zo een geval te doen heeft. Zowel bij prachtvinken, insecten-eters, duiven, kippen en parkieten kan men dit verschijnsel tegenkomen, waarbij men dan een ongecontroleerde spierbeweging kan vaststellen en waarbij tevens de vogel in 't ergste geval geen kans ziet zich zelf te onderhouden noch in voedselopname of onderhoud.

Wat kan de oorzaak zijn???

Onoordeelkundig, onvakkundig, gewetenloos houden van vogels in gevangenschap!!! En dit ondanks het predicaat „vogelliefhebber“.

Deze gevallen zijn géén acute gevallen maar meer gevallen van langdurige, verkeerde voedselpakketten. Hier dus betrekking hebbende op gekooide vogels. Of het ooit in de vrije wildbaan werd geconstateerd is mij onbekend.

De Nederlandse onderzoeker Dr. Eykman heeft in het laatst van de vorige eeuw baanbrekend werk verricht toen hij de oorzaak vond van de ziekte, genaamd beri-beri. De ziekte moest schuilen in het feit dat men rijst met of zonder vlies at. Dit verschil, deze oorzaak was naar men vaststelde het vitamine B., wat later bleek te bestaan uit meerdere onderdelen, vandaar de huidige benaming vitamine B -complex. Het gebrek aan vitamine B. kan een meervoudige zenuwontsteking opleveren juist door deze B-complex-avitaminose (= vitamine gebrek). Bij vogels welke men op een totaal ander menu zet dan oorspronkelijk zijn stofwisselingsorganen waren berekend, kan men dit soort ziekten tegenkomen. Soms kan men zelfs niet eens van een „ziekte“ spreken, maar loopt bv. desondanks toch de kleur terug bij sterk gekleurde vogels. Dit verschijnsel wijst dan al in de richting dat er ergens in het voedselregiem en/of huisvesting iets hapert. We spreken bv. in termen van „zaadeters“:

zijn er wel **uitsluitend** zaadeters??? T.a.v. de nateelt is het vaak een kwestie van roofofbouw plegen in een accommodatie die ten enen male ongeschikt is en worden veel vogels in te kleine broedkooien gehouden waarbij de jongelingen er dan meestal niet veel beter afkomen en totaal niet de beschikking krijgen hun lichaam te ontwikkelen. I.d.v. mag ik wijzen op het houden van „grote parkieten“. Deze vogels dient men een behoorlijke vliegruimte ter beschikking te stellen om resultaten te kunnen verwachten. Ook aan de andere kant is het bewezen dat kleinere ruimten een voordeel kunnen bieden, maar wanneer dit dus zonder meer wordt volgehouden blijven de resultaten niet uit.

In een vorig artikel heb ik reeds geschreven dat we de voedingsstoffen indelen in opbouw- en energiestoffen. Bij de ver-(om-)werking van de energiestoffen spelen nu de B-vitaminen een grote rol. Ze helpen bij ev. op-, ombouw en afbraak van voedingsstoffen, bepaalde verbindingen tijdens de stofwisselings-procedure en lichaamsdelen ademend. Zelfs worden overtollige koolhydraten omgezet in ev. benodigde vetreserves en eiwitten (= aminozuren).

Vanzelfsprekend is het naar mijn mening dan begrijpelijk dat vooral tijdens de groei; plotselinge, overmatige bewegingen en tijdens de opbouw van de vederkeratine (= hoornstof) de eiwit-huishouding danig in de war kan komen, wanneer niet juist dan de benodigde voedingsstoffen voorhanden zijn. Daar er van eiwitten in het lichaam géén reserves zijn, worden bij een te weinig aan eiwitten, koolhydraten omgezet in eiwitten, waarbij dan aan de andere kant het gevaar zich opdringt dat er voor de energie, warmte ed. te weinig stoffen overblijven. Voor alle vitaminen geldt eveneens dat de behoefte afhankelijk kan zijn van bv. ouderdom, stofwisselingsmogelijkheden, kou, lichaamsbeweging, voedingsregiem, rui, ziekte en zeer zeker bij resorptie-storingen (= bloedopname).

Juist bij jonge vogels openbaart zich een en ander: bv. jonge Goulds welke net de volledige kleuring/rui achter de rug hebben. T.a.v. het Spotvogeltje (Hippolais hippolais) schrijft R. Hoppe in Die Gefiederte Welt dat dit waarschijnlijk al een van de redenen is geweest dat in de tijd van Rausch (1898) een zeer kleine kooi voor deze

Wissel

De

vogeltjes werd voorgeschreven om ze in leven te houden. Het energie-verbruik werd hierdoor tot een minimum beperkt en dus de behoefte aan vit. B-complex gedrukt, zodat van een avitaminose geen sprake kon zijn. Kennelijk gingen deze vogels dus dood in een grotere vliegruimte door gebrek aan alle „lichaams-benodigde-voedselstoffen“.

Principie kunnen deze zenuwontstekingen (polyneuritiden) iedere vogel aanpakken wanneer het voedselpakket over langere periode niet de nodige vit. B-complex heeft opgeleverd. 't Is dus niet alleen een gebrek aan vit. B-1, maar een complex (meerdere onderdelen) waarbij tevens het onderdeel B-2, B-3, B-4 enz. een rol spelen en de B-1 het euvel niet alleen kan opheffen ondanks de dominerende rol. De zenuwontstekingen degenereren niet alleen de poot- en vleugelspijeren of geven alleen maar een huidziekte te zien, maar ook kan het hart en de hersenen er door worden aangetast, waardoor een totale genezing in dit stadium niet meer mogelijk is.

Welke zijn de eerste symptomen??

Een opvallende lusteloosheid en traagheid welke men normaal van zijn vogel niet gewend is. In een iets verder stadium missprongen-misberekening bij het landen op de zitstok: zo'n idee van „glasje je op. . . .“. Meerdere uitingen zijn mogelijk en kunnen ook wijzen op een andere diagnose. Begrijpelijk is dat men ook hier wederom stuit op het feit dat men zijn vogels dagelijks moet observeren om eventuele afwijkingen te kunnen vaststellen. Hieraan gepaard dient men zich dan af te vragen wát de oorzaak kan zijn van deze afwijkingen, waarbij men zich rekenschap moet geven welke vogel het betreft, zijn ev. voedsel tekorten; welke bewegingen (= vliegafstanden) de vogel normaal maakt; in totaal — „welke zijn zijn normale, natuurlijke omstandigheden“ én in biotoop én in gedragingen.

Volgens genoemde heer Hoppe treden zenuwontstekingen in deze vorm eveneens vaak op bij grotere, gevangen insecten-eters, welke langere tijd overwegend met meelwormen werden gevoerd, wat naar zijn inzicht zou kunnen doen vermoeden dat een meelworm stoffen bevat welke een anti-vitamine werking hebben. Anti-vitamines zijn stoffen welke de werking van het vitamine veranderen of verloren doen gaan. (denk in dit geval aan de poten).

De levensvatbaarheid van het jonge leven is afhankelijk van de geboden voedingsstoffen aan de oude vogels!!! Wanneer er iets aan ontbreekt loopt de opbouw reeds in 't ei hierop stuk. Wellicht kwam het zelfs niet eens tot ei-bouw/productie. Wanneer Uw vogels het goed doen in alle opzichten begint U dan niet met het geven van grote dosis vitaminen oid., wanneer U bovenstaande hebt gelezen. 't Is dat U het allemaal weet dat dit een faktor kan zijn van de teleurstellingen en degene die alleen maar pech hebben kunnen er hun lering en voordeel uit halen.

BOEKENNIEUWS

Van de **BLV VERLAGSGESELLSCHAFT** in München ontvingen wij **VOGELZUG** van **Finn Salomonsen**. Dit is de Duitse vertaling van de oorspronkelijke Deense uitgave. De vogelliefhebber, die in de vogeltrek geïnteresseerd is, zal zeker gelukkig zijn met de verschijning van dit boek; het wordt door velen gezien als een van de belangrijkste, die over dit onderwerp zijn verschenen. In wezen is het een wetenschappelijk werk (het is verschenen in de serie „Moderne Biologie“), maar ook de geïnteresseerde leek zal het boek met het grootste plezier lezen. De auteur beschouwt allereerst de vogeltrek in het grotere verband van de dierentrek en gaat hierna diepgaand in op alle specifieke aspecten van de vogeltrek. Het is een grote verdienst van de auteur, dat het geen droge wetenschappelijke verhandeling is geworden, de tekst is algemeen begrijpelijk en prettig leesbaar. In de tekst zijn 66 afbeeldingen ter verduidelijking opgenomen. De prijs bedraagt D.M. 22,—.

BOEKENNIEUWS

Van Uitgeverij **L.S.M.** te Gorssel ontvingen wij het tweede deel van „**VOGELS VAN NIEUW GUI-NEA**“ en het is weer met veel plezier dat wij aandacht vragen voor deze prachtige uitgave met kleurenreproducties van de onovertroffen kleurplaten uit de werken van John Gould. In dit deel uit de serie „Het vogelparadijs in kleuren“ zijn kleurplaten opgenomen van vliegenvangers, lijsters, boomkruipers, bastaard-honingvogels, nectarvogels, spitsvogels, paradijsvogels, preeelvogels, buulbuuls, rupsvogels, wielewalen, drongo's, weervogels en spreeuwen. De kleurenafbeeldingen zijn over het algemeen zeer goed, hoewel een enkele keer de kleur wel wat vlak is geworden. De tekst bij iedere kleurplaat door **A. Rutgers** is bijzonder informatief. Ook in dit boek kan men weer genieten van de ongekende en vaak onvoorstelbare kleurenpracht van de vogels.

De prijs bedraagt f 29,50 per deel.

17

KLEUR- KANARIE

Vererving

H. J. Veerkamp

De Mozaïekfactor

Tot een van de meest moeilijk te fokken kleurslagen kunnen we de mozaïek rekenen. Het vereist een goede kennis van zaken om een topvogel te kweken. Voorwaar geen gemakkelijke opgave. Daarbij komt, dat alleen de poppen geschikt zijn als t.t.vogel. Tot op heden is het nog niet gelukt om een mozaïekman te fokken met het patroon van een goede mozaïekpop.

We hebben het bij deze kleur te maken met een dimorfistische vorm. Dimorfie wil zeggen, dat er een verschil is in de verschijningsvorm. De mannelijke en de vrouwelijke vogel tonen een duidelijk verschil in hun verenkleed. Dit is niet altijd een kleurverschil, er kan ook verschil zijn in kleurtekening of de dracht van de veren, lengte van de veren etc.

Bij de mozaïekkanarie hebben we niet zozeer een kleurverschil, doch de verdeling van de kleurvelden is verschillend.

Uitgaande van een goede blank-mozaïekpop moeten we deze zien, als een praktisch witte vogel, waarop een kleurtekening is aangebracht. Deze kleurtekening kan bestaan uit gele tot orangerode vetstofkleur toe. Als de ideale mozaïek wordt gezien, de vogel die op de witte veervelden scherp gemarkeerd de volgende punten laat zien. Op de kop

ter hoogte van de ogen smalle oogteugels die boven de snavel niet samen mogen vloeien. Op de keel aan weerszijden een gekleurd vlekje in ronde of streepvorm. Op de borst een zacht doorschijnende vlek, deze moet als het ware verzonken liggen in de witte veerpartijen. De schouderdekveren en het stuitkussen eveneens gekleurd. Een diepe orangerode kleur zal meer spreken als bijv. een zwakke oranjekleur. Zulk een kleurtekening zal men nooit bij een man aan kunnen treffen.

Wel is bij de mozaïekfactorige man duidelijk kenbaar het bezit van de mozaïekfactor. In tegenstelling tot de zaïmvogel die een gelijkmatige schimmelverdeling bezit, althans moet bezitten, heeft de mozaïekfactorige man regionaal witte veerpartijen. Naarmate de aanwezige sterkte van de mozaïekfactor zullen deze witpartijen variëren van omvang. Een zogenaamde dubbel mozaïekfactorige schimmelman heeft een bijna witte rug en broek, om de hals een witte kraag en witte halve maanvormige wangvlekken. Door leden van de Mozaïekclub (een studieclub van mozaïekwekers) wordt zo'n man een — witrugzalm — genoemd. De mozaïektekening of kenmerken kunnen bij elke kanarie aanwezig zijn. Alleen bij de gepigmenteerde mozaïeken

hebben de witpartijen een zilvereffect. Vooral in de brons en agaatmozaïek treffen we toppers aan welke overdekt zijn met een zilverachtige waas.

We kunnen ons voorstellen dat het mozaïekpatroon niet het werk is van een factor. Meerdere factoren zullen hun aandeel leveren in de verschijningsvorm.

Factoren waarvan we niet precies de draagwijdte van kennen. Het ligt niet in het bestek van deze serie om dieper op deze materie in te gaan.

Wij zullen het dus houden op de vererving van het mozaïekkenmerk, hetwelk — **geslachtsgebonden** — vererft. We weten dus dat het kenmerk mozaïek zetelt op het — **x chromosoom** —. Het is vrij eenvoudig om de paringen waarbij de mozaïekfiguur is betrokken uit te werken. De symboliek voor de mozaïekfactor is m^+ / m . Een pop kan dus zijn m^+ niet-mozaïek of m mozaïek.

De mannen m^+ / m^+ zijn niet-mozaïekfactorig, m^+ / m enkelmozaïekfactorig of m/m dubbelmozaïekfactorig. Over het algemeen wordt aangenomen, beter gezegd werd aangenomen, dat op het **y** chromosoom zich geen factoren bevinden. Doordat we van het onbekende geen weet hebben, alleen maar vermoedens wordt, bij uitzondering, bij het **y** chromosoom van de mozaïekpop een — streepje — geplaatst. Dit wil aanduiden het grote onbekende. Denkt u maar eens aan het verschil tussen man en pop.

De mogelijke kruisingen, vijf in getal, volgen in onderstaand schema.

Niet-mozaïekfactorige man x mozaïekpop.

$$\frac{(x) m^+}{(x) m^+} \times \frac{(x) m}{(y) -} = 50\% \frac{(x) m^+}{(x) m} \text{ enkelmozaïekfactorig, } 50\% \frac{(x) m^+}{(y) -} \text{ niet-mozaïek}$$

Enkelmozaïekfactorige man x mozaïekpop.

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) m^+}{(x) m} \times 3. \frac{(x) m}{(y) -} = 1. \frac{(x) m^+}{(x) m} \text{ enkelmozaïekfactorig, } 2. \frac{(x) m}{(y) -} \text{ dubbel-} \\ 2. \frac{(x) m}{(x) m} \times 4. \frac{(y) -}{(y) -} = 3. \frac{(x) m}{(x) m} \text{ mozaïekfactorig} \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 1. \frac{(x) m^+}{(y) -} \text{ niet-mozaïek, } & 2. \frac{(x) m}{(y) -} \text{ mozaïek,} \\ 4. \frac{(y) -}{(y) -} & 4. \frac{(y) -}{(y) -} \end{array}$$

Enkelmozaïekfactorige man x niet-mozaïekpop.

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) m^+}{(x) m} \times 3. \frac{(x) m^+}{(x) m^+} = 1. \frac{(x) m^+}{(x) m} \text{ niet-mozaïekfac. } 2. \frac{(x) m}{(x) m^+} \text{ enkelmozaïek-} \\ 2. \frac{(x) m}{(x) m} \times 4. \frac{(y) -}{(y) -} = 3. \frac{(x) m^+}{(x) m^+} \text{ factorig } 3. \frac{(x) m^+}{(x) m^+} \text{ factorig} \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 1. \frac{(x) m^+}{(y) -} \text{ niet-mozaïek, } & 2. \frac{(x) m}{(y) -} \text{ mozaïek,} \\ 4. \frac{(y) -}{(y) -} & 4. \frac{(y) -}{(y) -} \end{array}$$

Dubbelmozaïekfactorige man x mozaïekpop.

$$\frac{(x) m}{(x) m} \times \frac{(x) m}{(y) -} = 50\% \frac{(x) m}{(x) m} \text{ dubbelmozaïekfactorig, } 50\% \frac{(x) m}{(y) -} \text{ mozaïek}$$

Dubbelmozaïekfactorige man x niet-mozaïekpop.

$$\frac{(x) m}{(x) m} \times \frac{(x) m^+}{(y) -} = 50\% \frac{(x) m^+}{(x) m} \text{ enkelmozaïek- } 50\% \frac{(x) m}{(y) -} \text{ mozaïek.}$$

De werking van de mozaïekfactor kan in haar verschijningsvorm worden belet, door de intensiefactor en de witfactor (dom, en rec. witfactor).

Paren we bijv. een dubbelmozaïekfactorige man aan een intensieve pop, dan zullen alleen de vogels die niet de intensiefactor bezitten de mozaïekkenmerken laten zien. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat de intensieve exemplaren niet de mozaïekfactor bezitten. De intensieve bevedering verhindert het naar buiten uittreden van het mozaïekpatroon.

Doch echter niet geheel, de intensieve mannen en poppen die de mozaïekfactor bezitten laten veelal licht-schimmel (getopt) in het rugdek zien. Rondom de cloaca is een witte vlek en op de wangen is het bezit van schimmel aanwezig.

Het spreekt voor zich zelf dat een witte vogel geen mozaïektekening laat zien. De dominant of recessief witfactor belet immers het optreden van vetstofkleur.

Nieuws uit het dierenpark wassenaar

Gezien de omvang van onze vogelcollectie begint het voor ons steeds moeilijker te worden om zeldzame of interessante soorten aan de collectie toe te voegen. Toch is het ons deze zomer gelukt de hand te leggen op een aantal zeer exclusieve soorten.

Victoria kroonduif met jong op het nest.

Foto: J. W. Louwman

De meest zeldzame aanwinst is zeker de **grote vasapapegaai (Coracopsis v.vasa)** waarvan wij drie jonge exemplaren ontvingen. Deze papegaai komt voor in het oostelijk deel van madagaskar. Het is een onaanzienlijk gekleurde vogel, de hoofdkleur is zwartbruin, de snavel en washeid zijn geelachtig wit, de poten grijsbruin. Ze bereiken een lengte van ongeveer 50 cm. Ze zijn ondergebracht in één der zijvolières van de Louise-hal.

Ondanks het feit dat reeds verscheidene soorten Pitta's in het vogelhuis zijn gehuisvest gelukte het ons toch nog enkele nieuwe soorten te importeren. Het „neusje van de zalm" is ongetwijfeld de **reuzenpitta (Pitta caerulea)**. Van deze soort welke voorkomt in Maleisië, Sumatra en Borneo ontvingen wij een paartje. Ze worden ongeveer 27 cm groot, aanmerkelijk groter dus als de andere pitta's. Overigens zijn ze niet zo fraai gekleurd als de kleinere soorten. De man is overwegend blauw van kleur, terwijl de vrouw meer grijsbruin gekleurd is. Schitterend van kleur zijn de **strepnpitta's (Pitta guajana)**. Het venkleed van de man is goud, paars en oranje gekleurd. De kleuren van het wijfje zijn wat minder sprekend. In dezelfde zending bevonden zich ook nog **blauwvleugelpitta's (Pitta molucensis)**.

Uit Oost-Afrika ontvingen wij een tweetal van de zo fraaie **koningsglansspreeuw (Cosmopsarus r.regius)**. Deze spreeuwen zijn momenteel nog in onze quarantaine afdeling ondergebracht, maar bij het ter perse gaan van dit nummer zullen zij zeker een volière in de Louise-hal bewonen. Wij zullen een korte beschrijving van deze vogels geven, maar men moet deze vogels zien om een juiste indruk te krijgen van hun kleurenpracht. De kop en nek zijn metaalgroen, mantel stuit en vleugels blauw, de lange staart is goudbruin, buik en onderbuik zijn goudgeel. Op de borst hebben zij een violette vlek. Snavel en poten zijn zwart. De lengte bedraagt 30 cm. Verschil in geslacht is er nauwelijks te zien, de pop zou een ietwat kortere staart hebben.

Als verdere nieuwe aanwinsten zouden wij nog willen noemen, 1 **steltkluut (Himantopus h.himantopus)**, 1 **noordse stormvogel (Fulmarus glacialis)**, 1 **brillenuil (Pulsatrix perspicillata)**, 1 **witborstwaterhoen (Amaurornis phoenicurus)**, 2 **schimmelkopooievaars (Mycteria americana)** en 2 **witborst ijsvogels (Halcyon smyrnensis)**.

Voorts ruilden wij één van onze twee mannelijke **kasuarissen (Casuaris c.casuaris)** met de dierentuin te Stuttgart tegen een wijfje.

Het meest exclusieve broedresultaat van deze zomer is zeker die van een **victoria kroonduif (Goura victoria)**. Het jong is inmiddels uitgevlogen. Dit is een zeldzame gebeurtenis, daar de victoria kroonduiven zich slechts zelden in dierentuinen voortplanten. Bij nog een kroonduif vond gezinsuitbreiding plaats, de **scheepmaker's kroonduif (Goura scheepmakeri)**. Ook hier vloog een jong uit, te uwer oriëntatie, kroonduiven leggen per broedsel één ei. In het hoog in de bomen gebouwde nest van de **kleine zil-verreiger (Egretta garzetta)** aanschouwden drie jongen het daglicht. Werden wij in april reeds verblijd met 2 ibissen (**Threskiornis aethiopica x T.melanocephala**), thans (31.7.69) kwamen er wederom 3 jongen uit. Vermeldenswaardig zijn zeker nog het uitkomen van: 1 **torenvalk (Falco tinnunculus)**, 3 **nandoe (Rhea americana)**, 3 **rout-rout (Rollulus roulroul)**, 1 **nicobarduif (Ca-loenas nicobarica)**, 2 **forsten's lorie (Trichoglossus haematod forsteni)** en 2 **turquoise-parkiet (Neophema pulchella)**.

Wassel

De

DE MORINEL- PLEVIER

De morinelplevier is een bijzonder fraai getekend vogeltje, dat onmiddellijk opvalt door zijn grote maktheid. Frappante staaltjes hiervan vindt u in het bekende boek van Bengt Berg 'Mijn vriend uit Lapland', maar ook op de trek kan men hem benaderen tot op luttele meters afstand. In de 'Avifauna van Nederland' heeft de morinel - Lahoi heet hij in Lapland - geruime tijd officieel gestaan als 'doortrekker', maar sedert 1961 is iets bewaarheid, wat men nooit had durven dromen: **de morinel behoort tot onze broedvogels!** Een landbouwer vond het eerste nest en zocht contact met de heer Sollie, destijds woonachtig te Ens. Hij schrijft er over in 'Limosa', het officiële orgaan van de Nederlandse Ornithologische Unie, jaargang 34: "In de eerste helft

van mei 1961 werd ik telefonisch benaderd door een landbouwer ten zuiden van Emmeloord met het verzoek eens langs te willen komen, omdat op zijn land een vogel broedde, die hij niet thuis kon brengen en die zich zeer mak toonde. Op de morgen van 15 mei ging ik met hem kijken om tot mijn verrassing een morinel te herkennen, die rustig zal te broeden en zich tot op een afstand van één meter liet benaderen. Het vogeltje bleek op drie eieren te zitten, waarvan het eerste door de boer op 5 mei was gevonden. Toen hij op 8 mei weer ging kijken lag er twee eieren in het volkomen ongestoffeerde kuiltje en op die datum zat de vogel reeds te broeden. Op 10 mei lagen er drie eieren in het nest.

M. de Jong

Het veld waarop de vogel zat te broeden was een land met zeer jonge bietplantjes en in een straal van ongeveer 200 meter rondom het nestkuiltje stonden geen bomen en struiken. De grondsoort was vrij zware zavel." Een tweede legsel bevond zich in een aardappelveld ten noordwesten van Emmeloord.

Wie had zoiets kunnen denken, temeer daar volgens alle gezaghebbende vogelboeken als broedgebied geldt "bergachtig terrein, op hoogten waar de plantengroei nog slechts in hoofdzaak bestaat uit mossen, korstmossen of heide en verder de noordelijke toendra's." **En in de Noordoostpolder lagen ze vier meter beneden de zeespiegel!**

De eieren zijn bruinig geel met grote en kleine zwartbruine vlekken. Als het vrouwtje eenmaal de eieren heeft gelegd, beschouwt zij haar taak als beëindigd en kijkt er verder niet meer naar om, Het mannetje moet voor alles opdraaien en houdt de eieren 3 tot 4 weken warm. Later trekt hij met het kroost het veld in.

Het mannetje is ongeveer zo groot als een spreeuw, het vrouwtje iets groter, maar hij laat zich beslist niet intimideren. Indringers worden verwoed aangevallen en hij rust niet eerder of zij moeten zijn territorium hebben verlaten. Zelfs meeuwen gaat hij te lijf en dat zegt wat!

Morinellen zijn uitstekende vliegers, die in troepverband graag hun kunsten vertonen. De razend snelle manoeuvres worden met het grootste gemak uitgevoerd en steeds weer moet men zich verwonderd afvragen hoe het mogelijk is dat er geen botsingen plaatsvinden tijdens het zwenken en zwieren, wenden en keren.

Hun geluid is fluitend en klinkt zeer melodius, zoiets als 'tietie-wie' of 'duu-duu-duu', af en toe gevolgd door een muzikale triller.

De winterkwartieren strekken zich uit over de landen rond de Middellandse Zee en vooral noordelijk Afrika is in trek. Maar er zijn ook echte 'uitvliegers' bij die niet eerder rusten of zij moeten de boorden hebben bereikt van de Rode Zee of zelfs de Perzische Golf. Ook daar is vertier genoeg voor ze en volop snavelkost.

GROENVOER IN DE

Ussel

Een onmisbaar bestanddeel van het voedselassortiment van onze voornamelijk zaadetende vogels is, zoals bekend, het groenvoer. De belangrijkste oorzaak hiervan zal zijn dat vogels in de natuur instinctief de in hun milieu voorkomende zaden eten op het moment dat deze nog niet gerijpt, vaak groen zijn, terwijl in voliëre en kooi voor een groot deel zaad wordt verstrekt dat volkomen rijp en gedroogd is. Om technische redenen is het uiteraard onmogelijk het zaad op andere wijze te verhandelen. De koper mist bovendien vaak de controle op de ouderdom van het zaad.

's Zomers zal men dan ook zijn vogels naast het basismengsel vers onkruidzaad verstrekken in grote verscheidenheid, gecombineerd met een sla-blaadje of vogelmuur.

Gekiemd zaad geeft men met zeer goede gevolgen voor opfok en conditie het gehele jaar door. Het mist echter, ondanks de zeer vele goede eigenschappen, een belangrijke factor. Het heeft namelijk niet de gelegenheid gehad om door assimilatie — vorming van chlorofyl en caroteen onder invloed van het licht — het zo gezonde bladgroen te vormen. Zo er al veel vitamines en enzymen in vers gekiemd zaad voorkomen, vitamine C (ascorbinezuur) zult u er bijna niet in kunnen aantonen, evenmin als caroteen en andere stoffen die eerst ontstaan onder invloed van het licht. Bovendien kan men gekiemd zaad niet lang bewaren, daar anders gisting optreedt.

Dus tracht de vogelliefhebber ook in de winter zijn vogels van het nodige groenvoer te voorzien, bijvoorbeeld door middel van sla die tegenwoordig ook dan verkrijgbaar is doordat de groentenkwekers kans zien deze met kunst en vliegwerk, dat wil zeggen in verwarmde kassen met toevoeging van extra koolzuurgas en verlichtingsbronnen die licht van bepaalde golflengten — door ons gezien als de kleuren rood en blauw — produceren, uit de grond te drijven. Daarnaast kan men echter in een apart hoekje van de verwarmde voliëre of in de huiskamer groenvoer kweken. Hiervoor lenen zich uiteraard heel wat zaadsoorten. Gebruik wordt ge-

maakt van onder anderen waterkers en vogelmuur. Mijn ervaringen met het zelf zaaien binnenshuis van vogelmuur wil ik graag aan de geïnteresseerde lezer doorgeven. Waarom vogelmuur? Zie in de loop van het jaar maar eens om u heen. Overal waar maar enige brake grond is te vinden, in tuinen, op akkers, bij wegeaanleg en andere grondwerken, schiet dit kruid op. Het bloeit niet lang maar wel meerdere malen en produceert zoveel kleine zaadjes dat het voortbestaan van dit plantje, waarvan de zaadjes ook over kleine afstand door de wind worden verspreid, ondanks allerlei bestrijdingsmiddelen, nooit zal worden bedreigd. Het soms aangevoerde argument dat muurzaad schadelijk is voor vogels, berust volgens mij op een blijkbaar nogal zeer verspreide publicatie waarin wordt beschreven hoe men in de opengesneden maagjes van jonge vogels niet door de verteringssappen aangetaste muurzaadjes aantrof, die, evenals een te veel aan zandkorrels in de magen van jonge zelf groot gebrachte kwartels, de dood kunnen veroorzaken. Dit wijst er op dat er met muurzaad iets dergelijks aan de hand is als met de pitten van steelvruchten en bessen. Waarschijnlijk bevat de zaadhuid van vogelmuur een stof, bijvoorbeeld looizuur, die enige tijd weerstand kan bieden aan de verteringssappen in het vogellichaam, waardoor het zaad, dat met de groene blaadjes mee in de maag van de vogel is gekomen, na enige uren het vogellichaam onaangetaast verlaat op een plaats verwijderd van de groeiplaats van de moederplant. Een natuurlijke inrichting voor de zaadverspreiding dus, zoals er ook veel andere zijn te noemen.

Spit uw tuin maar eens om, dan komt het zaad dat u vorig jaar hebt onder gespit weer boven en in korte tijd heeft u weer een pracht van een vogelmuur begroeiing. Wat een kiemkracht. Nauwelijks is in het voorjaar de sneeuw van het veld verdwenen of het daaronder aanwezige muurzaad is al weer ontkiemd en groeit maar raak. Wel een bewijs dat muurzaad maar relatief weinig warmte nodig heeft om te kiemen.

De /

WINTER

Door H. Booy

Zet u de vogels een menu voor van diverse kleine plantjes als waterkers, paardebloem, weegbree en dergelijke en zet u er ook vogelmuur tussen, dan geef ik u de verzekering dat zij, na van alles te hebben geproefd, het bakje met vogelmuur het eerst leeg pikken, de blaadjes, de steeltjes en de worteltjes. Of deze voorkeur nu ontstaat door de zachte blaadjes of de lekkere smaak, het blijft een feit dat ze er verzot op zijn, vooral de kanaries.

Met de verkrijging van het zaad ligt het wat moeilijk. In de zomer kan men echter, op het platteland of aan de rand van de stad wonende, met enige moeite wel voldoende zaad verzamelen om dat gedurende de winter, in kleine bakjes gekweekt, aan zijn vogels voor te zetten.

Bij het uitzaaïen gaat men dan als volgt te werk: Wil men dagelijks een vers bakje vogelmuur in de voliëre zetten, dan dient men te weten dat het ongeveer tien tot veertien dagen duurt — afhankelijk van temperatuur en belichting — voor de plantjes hoog genoeg zijn. Het handigste is dus om circa tien zaaipannen — kleine plastic bakjes of lage bloempotten — te nemen, die men kan vullen tot een cm onder de rand met scherp zand; beter is echter nog een mengsel van scherp zand stofklei — zoals in uw aardappelbewaarplaats achterblijft — en volledig verteerde humus met een beetje fosforzure kalk. Men drukt de matig vochtige grond met een houten blokje of luciferdoosje iets aan. Dan neemt men een zakje muurzaad en strooit niet te veel zaad gelijkmatig over de oppervlakte door voorzichtig tegen het zakje te tikken. Opnieuw de grond even aangedrukt en de bakjes kunnen worden weggezet op een warme en donkere plaats, de eerste dagen bedekt met een vel plastic. Als de witte kiempjes zichtbaar worden, zet u de bakjes, zonder plastic, voor het venster, althans in het volle licht en in een verwarmd vertrek tot de plantjes enkele centimeters hoog zijn. Het volledige bakje zet u dan in voliëre of kooi. Uit het leeggegeten bakje verwijdert u de eventueel aanwezige kafjes en uitwerpselen die in de volgende ronde smeul (schimmel) zouden kunnen veroorzaken, maakt de bo-

vingrond iets los en zaait opnieuw in. Wilt u hogere plantjes, dan neemt u eenvoudig een groter aantal bakjes.

Voor de knutselaars/perfectionisten onder u nog een (dure) tip. Wilt u gebruik maken van het principe waarop de modernste Amerikaanse groentekwekers tegenwoordig te werk gaan, gebaseerd op het oorspronkelijk in Wenen ontwikkelde verticale lopende band systeem, dan maakt u een molentje in de vorm van een horizontale cilinder met om hun as draaibare schoepen ter breedte van uw zaadbakjes. Zoveel bakjes zoveel schoepen. Op de schoepen plaatst u de bakjes met zaad; onder — achter de pas ingezaaide, onder de kiemende, voor de meer licht behoevende en bovenin de plantjes in de laatste fase.

Boven het molentje, op een afstand van 30 cm, monteert u een fluorescentielamp (TL) waarvan de constructie speciaal is afgestemd om naar verhouding veel rood licht, de chlorophylontwikkeling bevorderend maar ook de celstrekking, waardoor men lange slappe planten zou krijgen, en blauw licht, de compactheid van de plant bevorderend en daardoor ook de nadelige werking van uitsluitend rood licht opheffend, af te geven.

Deze lampen worden naar mijn weten nog niet in Nederland vervaardigd, maar er is een Amerikaans merk op de Nederlandse markt namelijk „Gro-lux” van Sylvania dat in de aquariumhandel verkrijgbaar is.

Het enige dat u dan nog hoeft te doen is de bakjes onderin de molen te plaatsen en die elke dag een slagje in dezelfde richting te draaien.

Wilt u nog verder automatiseren, dan kunt u voor de verlichting nog een schakelklok nemen, de molen-draaiing met een motertje met reductor regelen en op een derde ruit in de schakelklok een magneetklopje in een beregeningsleidinkje aansluiten.

U heeft echter gelezen dat het ook op eenvoudige wijze mogelijk is uw vogels in de winter te voorzien van wat voor mij blijft het beste groenvoer; Vogelmuur.

ZEBRA VINKEN

De twee meest populaire zebra-vinken-kleuren heb ik in vorige afleveringen van „Onze Vogels” al besproken, n.l. de normale grijze en de bruine, en ik zal in dit artikel aandacht besteden aan de oudste mutatie, de witte. Zover mij bekend staat de exacte tijd dat witte zebra-vinken voor het eerst in gevangenschap werden gekweekt niet vast, maar bij kwekers zijn ze al erg lang bekend. Naar mijn smaak zijn witte zebra-vinken erg aantrekkelijk en in een gemengde verzameling van kleuren zijn ze een goede steun om de donkerder gekleurde vogels tot hun recht te doen komen. Toen zij nog de enige zebra-vink-mutatie waren, was er erg veel vraag naar, maar toen meer sprekende kleuren ten tonele verschenen boetten de witten meer en meer aan populariteit in. Met de groeiende belangstelling voor het ten-

toonstellen van zebra-vinken heeft de witte variëteit weer een grotere populariteit bij tentoonstellers en kwekers verworven.

Zoals de meeste kwekers ontdekt hebben krijgen witte zebra-vinken, die aan hun lot worden overgelaten tamelijk armzalige kleuren, d.w.z. ze krijgen een belangrijke hoeveelheid ongewenste vlekken op hun schouders en vleugels. Alleen bij een zorgvuldige kweek met geselecteerde ouders en het gebruik van passende kruisingen is het mogelijk dat de zuiver witte zebra-vink met koraalrode snavel gekweekt en gehandhaafd wordt.

Zoals u wel zult begrijpen zijn er veel verschillende kruisingen, die uiteenlopende percentages witte zebra-vinken zullen voortbrengen. Het is niet ongewoon dat bij paartjes van bruine of nor-

maal grijze zebra-vinken witten geboren worden, zelfs als deze niet in het directe voorgeslacht geweest zijn. De factor die de witte doet ontstaan is recessief en kan dientengevolge „split” in andere kleuren aanwezig zijn en zijn tegenwoordigheid openbaart zich alleen daar waar twee vogels aan elkaar gepaard worden, die beiden wit in hun genetische samenstelling hebben.

Er bestaan verschillende meningen omtrent de beste methode om witte zebra-vinken te kweken waarbij elke mening uiteraard aansluit bij de bevindingen van de kweker ten aanzien van een bepaalde variëteit. Ik heb ontdekt dat de beste manier om goede helder gekleurde witte zebra-vinken te kweken is door eerst een aantal witte te selecteren, die zo weinig mogelijk gevlekt zijn en deze te paren aan bruine zebra-vinken. Zoals wij reeds eerder aantoonde vererft de bruine soort geslachtsgebonden en dientengevolge zullen de jongen van een witte man gepaard aan een bruine pop normale kleuren hebben, d.w.z. de jonge mannen bruin en wit verervend en de jonge poppen wit verervend. Als we de paring

Door
Cyril H. Rogers

omdraaien, d.w.z. een bruine man aan een witte pop, dan zullen er normaal/bruine-witte mannen en bruine/witte poppen geboren worden. Door normaal/bruin-witte mannen te paren aan bruin/witte poppen zullen er een aantal witten en voorts bruin/witten ontstaan, die zowel mannen als poppen kunnen zijn.

Over het algemeen zullen bruin/witte zebra-vinken het beste zijn wat betreft de kleur en zelfs als ze licht gevlekt zijn zal dit bruinachtig zijn en dus niet zo belangrijk. Als deze bruin/witte zebra-vinken zorgvuldig geselecteerd worden zal het elk seizoen mogelijk zijn geleidelijk aan een goede zuiver witte variëteit uit bruin/witten te kweken.

Hier moet ik nog opmerken dat het niet alleen belangrijk is dat de normaal witten die voor de

kruising gebruikt worden zorgvuldig geselecteerd worden, maar de bruinen moeten ook uitgezocht worden met het oog op kleurkwaliteit. Zover heb ik kunnen nagaan is het niet ter zake doende of de bruinen licht of donker zijn zolang hun kleur egaal is. Naast de selectie op kleur moeten de vogels op type worden uitgezocht. Natuurlijk is de vorm van alle gekleurde zebra-vinken van groot belang en dit is nog meer het geval ten aanzien van de witte variëteit, omdat hier alleen de kleurzuiverheid en vorm beoordeeld kunnen worden.

Kort geleden zijn er witten uit dominant crème gekweekt en ook hier zijn de kleuren goed, te meer daar de vlekjes die zij misschien hebben lichter zijn dan die van de bruin/witten. Als goede crème-keurigen worden gebruikt geloof ik dat de kweek van zuiver witten nog voorspoediger zal verlopen dan met gewoon bruinen. Ik ben er mij van bewust, dat kwekers zullen weten, dat kruisingen die gedaan worden om tot betere kleuren te komen, vaak leiden tot een aantal ongewenste kleuren, maar ik ben bang dat bij alle kleurkweek wel iets dergelijks het geval is. Ik merk dit op, opdat kwekers er niet vanaf gehouden zullen worden deze paringen toe te passen, omdat zij weten dat ongewenste kleuren gekweekt moeten worden in de eerste stadia van de opbouw van een nieuwe stam.

Ik geloof dat een van de redenen waardoor witten oorspronkelijk hun populariteit hebben verloren was, dat sommige aankomende kwekers het moeilijk vonden ze te sexen, vooral waar het jonge vogels betrof. Naar mijn mening is het tamelijk eenvoudig wanneer het gaat om geheel volwassen vogels, die in goede conditie zijn: ten eerste omdat de mannen altijd veel dieper koraalrode snavels hebben dan de poppen en zij hebben de houding die zo bekend is van alle zebra-vinken. Zelfs waar poppen behoorlijk dieprode snavels hebben zien deze er altijd bleker uit en minder briljant dan die van de mannen en ook hebben zij de houding, die wij kennen van zebra-vinkpoppen.

Ik kan de kweek van witte zebra-vinken zowel voor tentoonstellingen als volière warm aanbevelen. Naar mijn ervaring zijn het excellente ouders en al zien zij er wat teerder uit dan de donker gekleurde vogels, zij zijn zeker zo sterk.

De volgende is de standaard, die bij de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers gehanteerd wordt:

Man: Snavel: karmijnrood.

Poten: oranje-rood.

Ogen: donker.

Algemene lichaamskleur: zuiver wit, zonder vlekken of aanslag.

Pop: Snavel: iets lichter dan bij de man.

Ogen: Als bij de man.

Poten: Als bij de man.

Algemene lichaamskleur: Als bij de man.

Plezierige broed- resultaten o.a. met Zwartkop- nonnen

Door Haanraads

Wie kent niet die grappige, altijd wat schuwe maar toch zeer populaire zwartkopnonnetjes. Altijd keurig in de veren, er inderdaad uitziend als nonnetjes of deftige domineetjes, opvallend proper met hun frequente baden en hun sociale gedrag ten opzichte van andere vogels, ziet men ze vaak in volières en kooien. De zondagse naam is *Lonchura malacca atricapilla* en daar blijkt al uit dat ze uit zuid-oost Azië stammen.

Vroeger, voor de oorlog namen verlofgangers uit het voormalig Nederlands Indië nog wel eens nonnetjes mee in plaats van het obligate aapje waar neeflief klassiek om vroeg. Zoals men ziet volièrebewoners met vele voordelen, maar ze broeden slecht. Ik moest de laatste zes jaargangen van „Onze Vogels” doorsnuffelen om twee broedresultaten te vinden, namelijk Hendriksma in 1963 en Liendag in 1967. Ook zijn er enkele meldingen van, meestal spontane, bastaardering. In onze volière echter hebben de nonnetjes een vruchtbaar huwelijk gesloten. Waarom? Geluk misschien; mogelijk ook omdat mijn werkhypothesen, in alle bescheidenheid, wat afwijken van de gangbare theoriën. Zonder meteen te willen stellen dat alle problemen nu zijn opgelost, lijkt het mij toch interessant genoeg om er het een en ander van te vertellen.

In de eerste plaats ben ik niet geheel overtuigd van de juistheid van de eeuwige zinsnede in de „boekjes” „...mits in een niet overbevolkte volière”. Broedresultaten in broedkooien waren bij mij niet

groots en wat erger was, ik vond de vogels uit conditie raken. Ende broedkooien, alles in een gemeenschapsvolière. Vrij klein, 2 x 2 x 2 m en eigenlijk vrij ongunstig gelegen met maar een paar uur per dag zon en vlak bij de achterdeur van ons huis gelegen, zodat x-maal per dag de 5 en 7 jarige rowdies die mijn naam dragen, nu eens Sioux-indianen dan weer brandweerauto's imiterend er langs snellen op 50 cm afstand, maar wel zeer dicht begroeid met kamperfoelie, bruidsluier en coniferen. Het bleek dat de vogels zich niet veel van het lawaai aantrokken en opgewekt begon het meerendeel van de, schrik niet, 16 paartjes te broeden. Geen broedresultaat was er bij de spitsstaarten, de indische nonpareils, de napoleonnetjes — maar ik vrees dat het allemaal mannen zijn — de edelzangers en de nonnetjes. Toen ik van een plaatsgenoot vernam dat die er in geslaagd was witkopnonnen te doen broeden, besloot ik een aantal maatregelen te proberen.

Nonnen broeden vaak in alang-alang velden, dus een bos riet in de volière. Juichend namen de blauwfazanten en vuurvinken dit in bezit en begonnen een tweede legsel. Een omgekeerde straatbezem vermocht de nonnen ook niet te prikkelen en werd door de loodbekjes gebruikt tot meerdere glorie van hun nageslacht. Vele vogels bouwen een nest met een zijingang, dus half open nestkastjes met de openingen opzij opgehangen. Accoord met de muskaatvinken, maar niet zo met de nonnen. Wat dan? Om met Jacobi te spreken: als huisvesting en voeding in orde zijn gaat iedere vogel broeden. Er moest iets mankeren. Tenslotte vonden we het. De paar halmpjes onrijp graszaad die af en toe werden verstrekt voerden we op tot een respectabele handvol per dag, meest tweemaal zelfs, waarbij we merkten dat engels raaigras de meest gewaardeerde hap vormde. Zelfs de kinderen werden ingeschakeld en kropen op hun kleine knietjes over het gazon. Ten tweede kwamen we slechts in uiterste noodzaak in de volière. Voedsel werd verstrekt via twee luikjes: één vlak bij de overdekte - voerplank en één vlak bij de grond bij de — eveneens overdekte — voerplaats van de chinese dwergkwartels. (zie tekening) Aangezien we zeer gevarieerd voederen — de opmerking die ik ergens las „vogels zijn geen varkens” geloof ik niet — vogels nemen instinctmatig wat ze nodig hebben, als men het maar aanbiedt — werd het op de grond wel een toestand met allerlei potjes en schaaltes met tropisch voer, diverse andere zaden, gepelde zaden (in een oude koffiemolen), meelwormen, sla, muur, eivoer, universeelvoer enz.. Daarom plaatsten we de hele potten in een plaatjeren sleetje, zodat mijn vrouw in één handeling alle schaaltes kon wegnemen, schoonmaken en bijvullen.

Een probleem vormde het badwater. Dat was gemakkelijk bij te vullen van buitenaf met een gieter, maar schoonmaken en ontdoen van alle grashelmen en sprieten was minder eenvoudig.

We bedachten toen een „badwaterbakje-kantelinstallatie met handbediening”. (zie tekening) (patentvrij, voor vrijwillige stortingen is mijn giro-nummer bij de redactie bekend)

Hierbij werd het badbakje in een ring van ijzerdraad geklemd en kan schoongespoeld worden. De volière behoefte nu nauwelijks betreden te worden; hoogstens éénmaal per week voor controle, schoonmaken, spuiten van niet meer in gebruik zijnde nestkastjes en ringen van jongen. En zie, de nonnetjes werden actief.

Pa non begon te baltsen; met een strootje in de snavel op een takje te wippen en gloedvol te zingen. Iedereen kent het wel: de aanloop is een steeds hoger wordende toon die weldra onze bovenste gehoorgrens passeert, d.w.z. met een trillingsgetal van meer dan 15.000 tr./sec., zo ongeveer als een hondenfluitje. Daarna begon hij grasjes aan te slepen en Ma non bouwde hiervan een bolvormig nest, met een cirkelvormige opening voorin, in een gewoon halfopen nestkastje. Op 18 juni waren er 4 eitjes en op 4 juli, dus na zestien dagen waren er drie jongen. Twee dagen later kwam het laatste eitje uit en een veel kleiner jong aanschouwde het levenslicht. Het popje heeft het leeuwendeel van het broeden voor haar rekening genomen, het mannetje loste haar alleen af als ze ging fourageren. Het voederen deden ze samen en ze verslonden grote hoeveelheden onrijp gras-

Foto: Horst Müller

Foto: Horst Müller

zaad. Tweemaal hebben we de vader van een meelworm zien eten, op de bekende vinkenmanier als een mondharmonica door zijn bekje laten glijden en uitpersen. Op de leeftijd van acht dagen probeerden we de jongen te ringen, maar dat lukte alleen nog maar met kanarieringen. Op 20 juli vlogen de jongen uit, dus op de leeftijd van 17 dagen, vergezeld van de bezorgd kukelende ouders, die nog enkele weken bijvoerden. Helaas vonden we het nakomertje, dat aldoor veel kleiner was gebleven dan broers of zusters — sexen is nog volkomen onmogelijk — op 22 juli dood op de grond. De andere drie groeien als kool en beginnen hun grauwbroune verenpakje al te wisselen voor het volwassenkleed.

Zo was dat met de nonnen.

Het bleef me intrigeren dat de kwartels uit de toon vielen.

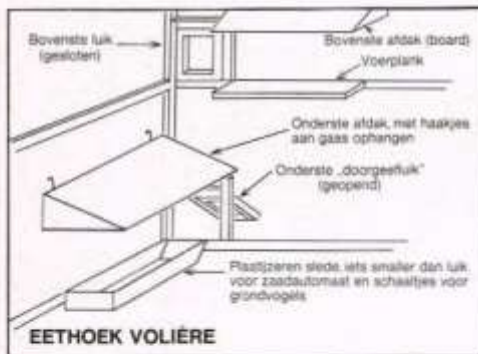
Eieren genoeg maar niet broeden. Iedereen kent het. De broedmachine verwierpen we. Dat is ons inziens meer een productiemethode dan een hobby. Naar onze mening was het haantje de schuldige. Hoewel hij vreselijk lief was voor zijn echtgenote en haar altijd meelwormpjes offereerde, bleef hij het hennetje drijven. De bekende oplossing om de haan uit te vangen lokte ons niet aan omdat mijn vrouw van mening is dat het dier dan ongelukkig is en gaat kwijnen. Hoewel dit wat sentimenteel klinkt moet ik toegeven dat toen we in de afgelopen winter dit enige tijd gedaan hebben om de eiervloed

wat te stuiten de haan een verre van florissante indruk maakte, hetgeen verdween toen ze weer samengevoegd werden. Gedachtig aan het feit dat kwartels familie zijn van fazanten en hoenders, die meest polygaam zijn hebben we er een extra hennetje bijgedaan, ondanks het feit dat we zeer goed wisten dat kwartels in wezen monogaam zijn. En zie, succes. De haan begon onmiddellijk de nieuwe schone het hof te maken en ma I kreeg de tijd en de rust om te broeden. Na 18 dagen verscheen ze trots met acht welgeschapen hommeltachtige wezentjes. Dit was voor de ontrouwe, maar blijkbaar trotse vader aanleiding om op de dwalingen zijns weegs terug te keren en hij begon fier meelwormpjes aan te bieden aan zijn nazaten. En Ma II? Aanvankelijk misschien wat geschokeerd en wat griezelig van dat kleine grut bood ze weldra haar warme buik om de kuikens te warmen en nu scharrelt een groepje van 11 kwartels over de bodem van de volière in zalige harmonie.

Mag ik samenvatten? Wees niet te bang voor een „overbevolkte” volière. Op een gegeven ogenblik hadden we, nogmaals schrik niet, 55 vogels, kwartel- en diamantduivenjongen en loslopende mannen - oranjewever en regenboogvink — meegerkend op vier vierkante meter. Onze ervaring is dat, als er maar voldoende beschuttings- en verschuilmogelijkheden zijn de vogels wel degelijk zullen broeden. Vechtpartijen blijven beperkt tot enkele kibbelarijen, die de dieren alleen bezighouden o.i.

Plezierige broedresultaten o.a. met **Zwartkopnonnen**

uiterst nuttig om tot broeden te prikkelen en vezucht te voorkomen. Misschien is het wel zo, dat de concurrentie de broedneiging bevordert. Mogelijk speelt „zien broeden doet broeden” een rol, mogelijk doet een lichte bedreiging de zucht naar nageslacht toenemen. Denk eens aan Toynbee, de engelse historicus, die stelt dat beschavingen daár

ontstaan waar een uitdaging bestaat. Vroeger meende men dat dit alleen gebeurde op plaatsen waar de mens luisterrijke omstandigheden van de natuur cadeau kreeg. Sinds Toynbee ziet men in dat het tegenovergestelde eerder waar is; op de plaatsen waar het NIET zo makkelijk is wordt de mens geprikkeld te zorgen voor zijn voortbestaan als soort. Misschien is het met vogels ook wel zo. Misschien kan het in sommige gevallen zo zijn. Om dat te illustreren de lotgevallen van de binsenastrielden. Eerst hadden we ze in een ruime broedkooi 60 x 80 x 100, met alle voedsel dat hun kleine hartjes maar konden begeren. Ze gedroegen zich als nozems. Eieren werden genoeg gelegd, broeden, ho maar. We hadden de indruk dat ze ons zaten uit te lachen. Eitjes onder de meeuwtjes was onze eer te na, afgezien van het feit dat het ons én voor ouders én voor jongen beter voorkwam om een natuurlijke broedwijze door te maken. Van wanhoop hadden we ons al een tweede paartje aangeschaft. Toen herinnerden we ons een uitspraak, naar ik meen van Noordzij, die bij een slecht broedend span een agressieve man in een kooitje in de buurt plaatste, hetgeen hielp. Dit, meenden mijn vrouw en ik, klopte min of meer met onze zienswijze. Hup, in de gemeenschapsvolière. Over was alle nozemgedoe. Timide en muisstil zaten ze een paar dagen rond te kijken en begonnen keurig een nestje te bouwen. Voor wie geïnteresseerd is, vrijstaand en buide-

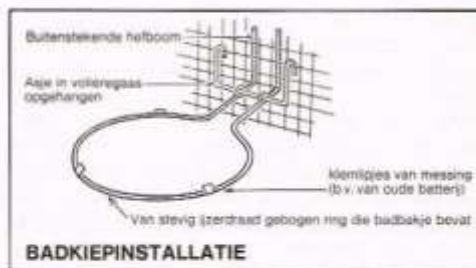
lichtig. Op het ogenblik liggen er drie jongen in en een onbevucht ei.

Vanzelfsprekend geldt het bovenstaande alleen voor kleine tropische vogels. Het is niet de bedoeling te propageren spreekwachtigen, parkieten en dergelijke dieren met de kleintjes samen te houden. Dat zal wel moord en doodslag worden. Ook geen vogels van dezelfde soort samen houden, maar wees niet bang voor de overbevolkte volière. Zelfs roodkopamadines die toch in een slechte reuk staan, gaven geen last, behalve een maal. Een uur nadat we trots hadden staan opgeven tegen een vriend over onze theoriën, vloog de roodkopamadine een jonge diamantduif aan. Onze 7-jarige dochter bracht de volgende dag de oplossing. „Papa, de roodkop trekt een kleine zebra-vink veertjes uit”. Dat was het. Het brave dier was aan de afwerking van zijn nest toe en had veren nodig. Wat is logischer dat hij die kleine, zachte verenballetjes ging gebruiken? Gelukkig ging de goudfazant in de rui; een paar handen goudgele veertjes uit mijnheers hals en de roodkopamadine gaf geen enkele last meer.

Tussen haakjes: de fazanten zitten wel apart hoor. Dat was de huisvesting. Het tweede punt, minstens even belangrijk, is: blijf toch buiten de volière als het even kan. Voer van buiten en bedenk een oplossing voor het badwater.

De vogels mogen wat onrustig worden als men voor het gaas bezig is, bij betreden van hun domein komen ze in regelrechte paniek, een paar uitzonderingen daargelaten.

Tenslotte de voeding. Geef ze van alles; hoe gevarieerder het menu hoe beter. Wij ontzien ons niet als ons menu rijsttafel is de vogels een handje taugé te geven. Ex-gevangenen uit de jappenkampen weten dat het een kostelijke vitaminebron is en heel wat mensen in leven heeft gehouden als ze eraan konden komen. De vogels zijn er dol op. Geef men inderdaad zo'n gespreid diët, dan hoeft men met een buitenvolière in het geheel niet bang te zijn voor vitaminegebreken en kan, ja moet het geven van synthetische preparaten achterwege blijven. U wist toch dat een grote overmaat aan vitamine A, althans voor mensen, dodelijk kan zijn.

En dan graszaad. Geef de ionchura's — muskaatvinken, meeuwtjes nonnetjes enz. — handen en handen met graszaadaren, liefst onrijp, tot de kropjes van de jongen groen doorschijnen. Succes.

JSSSEL

De

GLOSTER KANARIES (4)

Door R. Baggs

Terwijl de poppen op het nest zitten moeten de mannen in de gaten gehouden worden. Als er een moeilijkheden maakt en lastig wordt voor de poppen dan moet hij verwijderd worden omdat de poppen het alleen ook best af kunnen.

Af en toe is het nodig dat een mannetje aan een tweede pop gepaard wordt. In dat geval geeft ik er de voorkeur aan dat de pop haar legsel compleet heeft en rustig broedt alvorens de man weg te halen. De poppen schijnen zich overigens nooit erg bezorgd te maken over het verlies van hun partner en de meesten schijnen zelfs gelukkig nu in staat te zijn rustig de eieren te bebroeden.

Broedende kanaries moeten zo min mogelijk gestoord worden gedurende deze kritieke periode en maakt u zich geen zorgen als de hokken niet zo regelmatig als gewoonlijk worden schoon gemaakt. Een theelepeltje zacht voer kan twee keer per week aan de poppen worden gegeven en in elk geval op de dertiende dag van het broeden.

Het is niet noodzakelijk om na te gaan of er een ei is uitgekomen omdat de jongen een zacht gepiep laten horen na verloop van ongeveer twee uur. De eerste drie dagen nadat ze uitgekomen zijn eten de jongen heel weinig en sterfgevallen worden in de eerste dagen voornamelijk veroorzaakt door teveel aan voedsel. Een theelepeltje met opfokvoer 's morgens, 's middags en 's avonds is aanvankelijk voldoende. Ik geef ze graag ook een beetje muur.

Omdat ik buiten woon is er groenvoer in overvloed. Dichtbij mijn woning ligt een stukje grond waar ik gewoonlijk meer dan genoeg muur kan halen.

De eigenaars hiervan zijn maar wat blij er van af te komen en menigeen zal zich afvragen wat ik in hemelsnaam elke week met een zak vol muur doe. Als de jongen twee dagen oud zijn doe ik een handvol zaad in een waterkan om te weken en de volgende te kunnen gebruiken. Dit is een mengsel dat speciaal om te weken verkocht wordt en het moet tenminste 24 uur in het water staan, dat om de 12 uur moet worden ververs.

Voordat het aan de vogels wordt gevoerd wordt het gefiltreerd en onder de koude waterkraan gewassen. Harde zaden worden gevoerd aan alle broedparen gedurende de gehele broedperiode.

Als de jonge Glosters groter worden, wordt de hoeveelheid zacht voer en groenvoer vermeerderd. Zacht voer en geweekte zaden geef ik elke morgen en avond en 's middags krijgen ze alleen zacht voer. Het mengsel bestaat uit muur,

onkruidzaden, paardebloemzaad, sla, graszaden en distelzaden.

Als het groenvoer, enz., dat van het vorige voer is overgebleven wordt weggehaald omdat oud voer erg gevaarlijk is voor zowel volwassen als jonge vogels. De bakjes voor het zachte voer worden altijd fris en schoon gehouden en dit is ook het geval met de drink- en zaadbakjes.

Het kan af en toe voorkomen dat maar één ei van een nest uitkomt. Als dat overgelegd kan worden naar een andere pop met jongen die even oud zijn, gaat alles zonder problemen, maar als dit niet het geval is kunnen de eieren die niet uitkomen in het nest blijven om zo een stimulans te zijn voor de eenzame nestbewoner. Zodra de pop maar van het nest is om te eten, kijk ik graag even in het nest om te zien of de jongen levend en gezond zijn. Als om een of andere reden een jong is gestorven haal ik het natuurlijk onmiddellijk uit het nest.

Als de man bij de pop is gebleven kan hij een grote hulp zijn bij het voeren van de jongen. Af en toe echter zal hij de pop voeren die het dan weer doorgeeft aan haar jongen. Er zijn echter poppen, die alleen maar op het nest zitten en zich geen zorgen maken over het voeren van de jongen en tevens de man beletten dit te doen.

Het nest wordt erg vuil tegen de tijd dat de jonge Glosters twee weken oud zijn en de vogels worden dan naar een schoon nest overgebracht. Het nestmateriaal moet dan weer goed schoon gemaakt worden om zodoende te voorkomen dat het nest geteisterd wordt door luizen.

Het komt voor dat poppen al aan de tweede ronde beginnen, terwijl de eerste jongen nog in het nest zijn. In dat geval zet ik het nest met de jongen op de vloer van het hok en hang een schoon nest op zijn plaats. De man zal dan waarschijnlijk alle verantwoordelijkheid op zich nemen de jongen te voeren, terwijl de pop een nieuw nest bouwt.

Ik vind het altijd interessant in het nest te kijken tegen de tijd dat de jongen veren krijgen om te zien wat voor kleir ze hebben en hoeveel corona's er bij zijn, zelfs voordat hij uitgegroeid is kan een corona al herkend worden door een donker plekje boven op het kopje. Ik heb verscheidene nesten met vier corona's gehad, maar gewoonlijk heb ik aan het einde van het broedseizoen net zoveel consorts als corona's.

Corona's kunnen aan elkaar worden gepaard en de meeste jongen die hieruit voortkomen zullen corona's zijn. Ik heb dit maar bij twee of drie gelegenheden geprobeerd en de jongen waren niet zodanig dat het tot verdere pogingen aanleiding gaf. Ofschoon de corona heel vaak verandert nadat de jongen uitgeruid zijn, kan men een goede idee krijgen hoe zij er eventueel uit zullen gaan zien, alhoewel nog in het nest. Mijn voorkeur gaat uit naar jongen met veel veren vóór de kuif, omdat hieruit na de rui de beste exemplaren naar voren komen.

Ervaring met tamboerijnduifje

Door
J.A. Schalkx

Midden 1966 kwam ik door toeval in het bezit van een koppel tamboerijnduifjes. Als liefhebber van de kleinere soorten tropische duifjes, was ik reuze blij met dit koppel. Het doffertje was in prima conditie, doch het duivinnetje had enige verzorging nodig en knapte binnen enkele weken zienderogen op. Toch had ik er dat jaar geen enkel resultaat mee. Ik had echter al zo hier en daar vernomen, dat dit soort duifjes niet makkelijk tot broeden over ging en het was mij ook niet bekend of het een import stel was of eventuele nakweek.

Het jaar 1967 had voor mij ook geen enkel resultaat, ondanks alle mogelijke moeite die ik mij getrooste door op alle mogelijke en onmogelijke plaatsen nestgelegenheid aan te brengen. Ik plaatste hier-toe korfjes in binnen-en buitenvlucht hoog in het midden en laag bij de grond door alles zonder enig

resultaat hoewel het doffertje wel erg achter het duivinnetje aan dreef. Het duivinnetje bleef passief. Het jaar '68 werd ook een fiasco hoewel dat jaar de duifjes beide meer neigingen tot broeden begonnen te vertonen. Op advies van een mij bekende keurmeester ben ik de duifjes in de winter 68 — 69 tarwekiemolie door het zaadmengsel gaan voeren om de duifjes op deze manier wat meer te stimuleren en inderdaad lag er einde april een eitje, kennelijk afkomstig van het tamboerijnduifje, stuk in de vlucht. Twee dagen later nog een, waaruit ik concludeerde dat er nog iets haperde aan de omgeving of verzorging. Na lang zoeken, vond ik een beschrijving en leefgewoonte van het tamboerijnduifje zodat ik besloot de duifjes in een dicht be-

vervolg op pag. 507

Ussel

De

Door W. D. H. Spijker

Waar Abram het »Rood« haalde

Foto: P. Ramaekers

Als er ooit iets fel omstreden is, is het wel de "roodfactor" in onze kanaries. Heel veel discussies zijn er in de loop der jaren al over deze kleur gevoerd, in de div. vogeltijdschriften maar ook tussen de liefhebbers onderling.

Er gaat bijna geen clubavond voorbij, of er wordt wel over gesproken. Als we op tentoonstellingen, in de omgeving van de roodfactorigen ons oorspronkelijk te luisteren leggen, horen we soms de meest wilde verhalen.

De één spreekt er over in lovende bewoordingen, de ander maakt slechts schimpende opmerkingen. Toch worden we er, als door een magische kracht, steeds weer naar toe getrokken. De roodtint is een felle, warme kleur en het schijnt dat wij moderne mensen nu eenmaal een grote behoefte hebben aan warmte.

Sinds de dertiger jaren, toen het gelukte om vruchtbare bastaarden te fokken uit de paring van de kapoetsen sijs met de kanarie, heeft het „rood" een geweldige vlucht genomen.

Door de omstandigheid dat deze bastaarden alleen in de mannelijke lijn vruchtbaar bleken, en men deze tot in de derde generatie steeds weer terug moest paren aan een kanarie pop, is het ons niet gelukt om kanaries te "fokken" welke het rood

ook even diep bezitten als het kapoetsensijsje, op erfelijke basis wel te verstaan.

Bij de N.B.v.V. kennen we dan ook geen ROOD-klasse, maar wordt er zeer juist, steeds gesproken van ORANJEROOD.

We kunnen er nu wel om treuren dat we door het uitvallen van de bastaardpopjes, geen kanaries kunnen fokken welke het diepe rood van de sijs ook erfelijk bezitten, het feit dat er onder F mannen wél vruchtbare waren is op zichzelf al een bijzonderheid waar we dankbaar voor moeten zijn.

De oudere liefhebbers zullen zich de sensatie van de eerste roodfactorige kanaries nog wel herinneren. En dan te bedenken dat het in die jaren niet veel meer dan oranje was. Dat kwam omdat men toen nog steeds terug moest paren aan geelfactorige kanaries.

Door steeds maar weer de meest gekleurden aan elkaar te paren verkreeg men op den duur vogels welke aanmerkelijk dieper van kleur waren, het oranjerood.

Sedert die beginjaren is er wel het één en ander over te doen geweest. Eerst kregen we een ware rel, toen enige fokkers waarschijnlijk bij toeval ontdekten dat zij, via de voeding, de roodcomponent in hun kanaries konden verdiepen. Vooral wortelen

en boerenkool bleken het rood geweldig te activeren.

Zeker in het begin van de wortelperiode was het nog min of meer een geheim hoe div. fokkers hun vogels zo rood kregen. Toen de wortel en boerenkool als "roodmakers" echter meer algemene bekendheid kregen, barste er een ware storm los. Kreten als "zwendel", "wortelboeren", "onnatuurlijk" enz. waren niet van de lucht.

Zij die het "worteltje" voerden deden dit veelal in het geheim, men wilde het dikwijls voor elkaar niet weten. Soms vlogen vóór en tegenstanders elkaar letterlijk in de haren.

Nu moet gezegd worden dat er zich soms ook wel excessen voordeden. Fokkers die voorbij gingen aan het feit dat kanaries zaadeters zijn onthielden hun vogels dit zaad dikwijls nagenoeg geheel, om hen zodoende te dwingen toch maar zoveel mogelijk wortel te eten.

Bovendien wortelsap als drinkwater. Dit alles om de vogel toch maar zo rood mogelijk te krijgen. Dergelijke vogels brachten dikwijls een flinke prijs op.

Ook nu is de wortel nog actueel, maar ondervindt geen tegenstand meer. Nu weet men immers dat de van de kapoetsensijs verkregen erfactoren alleen dan de zo gewenste oranjerode kleur tot ontwikkeling kunnen brengen, indien de vogel een caroteen houden voedsel tot zijn beschikking heeft.

Natuurlijk, de kapoetsensijs eet in de natuur geen peen of boerenkool. Wat hij dan wél eet is niet precies na te gaan. Het staat echter vast dat zaden en vruchten zoals distelzaad, div. graszaden, klover, rozenbottels, paprika en cayennepeper, verschillende stoffen bevatten welke de erfelijke roodfactoren in staat stellen het rood c.q. oranjerod tot ontwikkeling te brengen.

De verstandige liefhebber zal zijn vogels nooit - overvoeren- met wortels, en zeker niet het voor de vogels onontbeerlijke zaad wegnemen. De regelmaat is zeker zo belangrijk als de hoeveelheid. Het is wel belangrijk dat de vogels aan de wortel gewend zijn vóórdat de rui begint.

Wortel kunnen we geraspt geven maar ook op spijkertjes prikken welke we hiertoe in een plank slaan.

Het is zonder meer noodzakelijk dat de vogels, gedurende de gehele ruiperiode -iedere dag-, liefst meerdere malen, over verse worteltjes kunnen beschikken.

Om een goede, egale doorkleuring te verkrijgen moet men dit de gehele ruiperiode nauwgezet volhouden. Wanneer dit niet gebeurt worden de vogels vlekkelig en zullen op een tentoonstelling zeker minder punten behalen.

Goed en wel was de -bij-voeding met wortel e.d. gemeengoed geworden of een nieuwe storm barstte al weer los. De gemoederen kwamen heftig in beweging toen een nieuwe "roodmaker" zich aandienende in de vorm van "het flesje".

Wat was daarvan de oorzaak? Wel, in het laboratorium wist men de rode kleurstof welke zich bevindt

in de bevedering van de kapoetsensijs en de roodfactorige kanarie te analyseren. Het bleek... Canthaxanthine te zijn.

Een Amerikaans laboratorium gelukte het uit een bepaalde soort cantharel canthaxanthine vrij te maken, dit was echter een vrij kostbaar procedé.

Scheikundige analyse gaf de formule, zodat men heden ten dage in staat is op syntetische basis canthaxanthine te vervaardigen. In wezen dus dezelfde kleurstof welke we in de bevedering van de kapoetsensijs aantreffen.

Terwijl caroteen in het vogellichaam voornamelijk in de lever, omgezet moet worden zodat zich in de bevedering canthaxanthine kan vormen, is het potje een kant en klaar product. Hier komen geen omzettingprocessen meer aan te pas.

Bij caroteenvoeding moet -erfelijke-aanleg tot roodvorming bij de vogel aanwezig zijn. Een gele vogel zal er beslist niet rood of zelfs maar oranje van worden.

Geven we echter een gele vogel canthaxanthine, dan zal deze wel oranje, ja soms rood worden. Bij een dergelijke voedingswijze is het niet nodig dat de vogel erfelijke roodaanleg bezit, immers de canthaxanthine kan via de bloedbanen rechtstreeks aan de in ontwikkeling zijnde bevedering worden afgegeven.

Of de voeding met de vele thans in de handel zijnde syntetische preparaten op den duur geen afbreuk zal doen aan de vitaliteit van de vogel, moeten we nog maar afwachten.

Opschriften als "onschadelijk" moeten we voorlopig maar voor kennisgeving aannemen. De tijd zal ons leren of dergelijke vogels over een aantal generaties nog sterk en vruchtbaar zullen zijn.

Het is intussen wel aardig om te zien wat er zoal op de markt komt, iedere fabrikant op dit gebied brengt wel een of ander potje of flesje in de handel. Ook zijn er verschillende fabrikanten welke deze producten in hun opfokvoer verwerken.

Het is gewoon gemakkelijk te zien welke kleurtjes zij aan hun voeders geven, om toch vooral maar zo veel mogelijk rood in onze gedachten op te roepen. Ik vraag mij wel eens af of al deze kleurtjes nog een andere functie hebben dan om de div. fabrikanten uit elkaar te kunnen houden. Mijn indruk is dat vele liefhebbers bepaalt niet weg zijn van die kleuren, welke van geel via rose oplopen naar soms hard rood. De fabrikant zal er m.i. goed aan doen om overbodige of suggestieve kleuringen van hun voeders achterwege te laten.

Keren we terug naar de verzorging van de roodfactorige kanaries. Wát men ook doet om de oranjerode kleur dieper te krijgen, het is van het allergrrootste belang dat dit consequent, gedurende de gehele ruiperiode, elke dag weer opnieuw, met de grootst mogelijke zorg geschiedt.

Doen we dat niet, dan krijgen we vooral bij gebruik van potjesrood, sterk gevlekte vogels, de z.g. „driekleurnonnen". Op veel tentoonstellingen heeft menig eigenaar van dergelijke vogels al een enorme dreun op het moede hoofd gekregen.

Wissel

De

Eén en ander wil echter beslist niet zeggen dat er, indien aan de voeding de nodige zorg wordt besteedt, geen goede resultaten te behalen zouden zijn.

Naast de vele, meestal aan de fokker zelf te wijten teleurstellingen zien we ook werkelijk fraaie, geheel doorgekleurde exemplaren. Dergelijke vogels behalen op een t.t. dan ook een hoog aantal punten in de rubriek kleur, c.q. bijkleur.

Om nog even op de wedstrijden terug te komen: in het verleden en ook nu nog wordt er van div. zijden gepleit voor een afzonderlijke klasse Rode kanaries welke met synthetische preparaten opgevoerd zijn.

Dit laatste zou een farce zijn, aangezien het ten ene male onmogelijk is te -bewijzen- in hoeverre een bepaalde vogel synthetisch werd opgevoerd.

Strijders welke ondanks alles toch een afzonderlijke klasse wensen, zou ik dan ook willen vragen om niet de technische commissie een onmogelijke taak in de schoenen te willen schuiven, maar zelf een controle-middel aan te geven waarmee het "wettig en overtuigend bewijs" geleverd kan worden.

Van oneerlijke concurrentie is er m.i. geen sprake. Immers een ieder is er nu zo langzamerhand wel van op de hoogte dat er div. "roodmakers" verkrijgbaar zijn. Iedere fokker staat volkomen vrij deze middelen al dan niet te gebruiken.

De nogal eens geuite klacht, dat vogels welke niet met een synthetisch preparaat worden gevoerd, er in het geheel niet meer aan te pas komen, is maar ten dele waar.

Het is nog steeds zo, dat een iets minder diep, maar wel egaal gekleurde vogel vóór gaat bij een vogel welke weliswaar diep van kleur is maar niet egaal. Zulke vogels komen we op de div. tentoonstellingen bij bosjes tegen. Hier letten de keurmeesters zeer streng op.

Ook komt men nogal eens vogels tegen welke een onnatuurlijke, valse, soms paarse schijn vertonen. Dergelijke exemplaren voldoen natuurlijk evenmin aan de eisen.

Voorts bedenke men dat bij de oranjerood gepigmenteerde kanaries, het oranjerood slechts "bijkleur" is. Van de in totaal 50 voor -kleur- beschikbare punten, zijn er voor de hoofdkleur, het pigment, 30 punten beschikbaar en maximaal slechts 20 voor de bijkleur; het oranjerood. Zo is ook de eventuele schimmelverdeling een zaak welke in de rubriek bijkleur tot uitdrukking wordt gebracht.

Laten we ten slotte nog even een blik werpen op bijgaande kleurplaat. We zien hier een werkelijk fraaie vogel, welke we de benaming **ORANJE-ROOD** toebedelen. Deze vogel zou op een tentoonstelling zeker goede papieren krijgen.

De vogel laat een mooie doorkleuring zien, zelfs tot in de toppen van de vleugels. Hoewel, in de bovenvleugel zie ik toch nog een ietwat lichtere tint doorschemeren. Het kan dus nóg beter. Er is bij deze vogel geen sprake van enige meligheid (zeer lichte schimmelwaas).

Zonder het -bewijs- te kunnen leveren, staat het voor mij echter wel vast dat deze vogel zijn fraai uiterlijk te danken heeft aan één of ander preparaat, en percé niet alleen maar aan een worteltje.

vervolg van pag. 504

groeide vlucht te plaatsen. Resultaten lieten toen niet lang op zich wachten. Binnen een week toonde het duivnetje zeer veel interesse voor de top van een afgeknipt berkenboompje. Ik heb daar terstond een versteviging van gaas op aangebracht en prompt na enkele dagen lag daar een licht crème kleurige eitje op een ruw takken nestje en na twee dagen nog een waarop terstond door beide duifjes om beurten werd gebroed. Na 18 dagen kwamen de eitjes met een dag verschil uit. De jongen waren zeer donker van kleur. Een der jongen is na twee dagen waarschijnlijk gestikt, zodat er een overbleef, die thans geringd en volwassen rondvliegt. De jongen blijven ongeveer vier weken in het nest. Voor dit jong echter uitvloog, begonnen de oude weer te slepen, nu echter met gedroogd gras en muur. Het duurde echter toch nog enkele weken voor het duivnetje weer begon te leggen, maar nu liggen er toch weer twee geringde jongen in het nest, zodat ik dit jaar hopelijk drie jonge tamboerijnduifjes op stok krijg. Het tamboerijnduifje is een heel rustig diertje en laat nestcontrole rustig toe. Het geslacht is zeer goed te onderscheiden, beide zijn op de rug, vleugels en staart chocolade bruin. Het masker, de hals, borst en onder de buik tot aan de staart is bij het doffertje helder wit terwijl dit zelfde bij het duivnetje meer grijs gekleurd is. De eitjes zijn groter dan van het algemeen bekende diamantduifje en meer crème kleurig. Het geluid is dat van een zeer langzaam gekoer wat tot een zeer snel tempo uitloopt gelijkende op tromgeroffel. In een droog en tochtvrij nachthok kunnen zij de Hollandse winters goed verdragen. Zij leven op een gevarieerd zaadmengsel met daarbij wat universeel- en groenvoer. Ook een goede gritsoort mag ze niet worden onthouden.

Ussell

De

ARA'S ★ ARA'S ★ ARA'S

Stroller

Bij de ingang van veel dierentuinen ziet men dikwijls met ringen aan een harde zitstok vastgelegde ara's, reusachtige papegaaien, waarvan de grootste soort een lengte kan bereiken van ongeveer een meter. Het zijn prachtige fel gekleurde dieren met enorme kromme snavels, waarmee zij zelfs de hardste noten heel gemakkelijk kunnen kraken.

Foto's: Horst Müller

Deze fraaie vogels, die gemakkelijk tam zijn te maken, zijn zoals zij daar in al hun veelvervigheid zitten, een lust voor het oog, maar eigenlijk moet men ze zien in hun eigen woongebieden, de oerwouden van Midden- en Zuid-Amerika, van Mexico zuidelijk tot in Paraguay. Prachtig flonkeren daar de scharlakenrode, kobaltblauwe, smaragdgroene en oranjegele kleuren tussen het groene loof van de woudreuzen, vooral wanneer het de tropenzon lukt

haar stralen door het gebladerte te priemen om ze te laten spelen op het ara-gevederte.

Deze langstaartige papegaaien kan men aantreffen zowel in de vrij laag gelegen bossen in het stroomgebied van de machtige Amazone als op de met kolossale bomen begroeide hellingen van het Andes-gebergte. Men heeft deze vogels zelfs gesignaleerd op hoogten van meer van 3000 meter! Troepsgewijs zwerven de ara's rond en hun gekrijs is niet van de lucht. Het is een oorverdovend lawaai, vooral wanneer een troep eenmaal is veront-rust. Maar het vreemde is dat, zodra zij gezamenlijk een boom hebben ontdekt waar wat te halen is, zij plotseling uitermate zwijgzaam worden. Men hoort dan alleen maar de 'plofjes' van de harde schillen, die op de grond vallen. De meeste ara's stellen zich echter niet tevreden met boomvruchten, die in het wild groeien. Vaak trekt een troep er op uit en plundert granen of andere te velde staande gewassen en de schade die ze dan aanrichten is doorgaans niet gering. Ook worden nog allerlei zaden genuttigd.

Zodra de broedtijd nadert zonderen de paartjes zich af en gaan op zoek naar een geschikte

nestholte. De meeste soorten broeden in holle bomen, maar er zijn er bij die lange gangen in aarden wallen graven.

Het huwelijk wordt voor het leven gesloten en de twee partners zijn erg aan elkaar verknocht. Het is meermalen voorgekomen dat een jager, die een van de beide echtelieden schoot en deze meenam, gevolgd werd door de overgebleven vogel, die zijn droefheid luid krijsend uitte. Ook constateerde men dat een mannetje, wiens eega was geschoten, dagen lang steeds weer terugkeerde naar 'de plaats des onheils' en af en toe een knarsende roep liet horen. De nestholten worden doorgaans vele jaren gebruikt en in de meeste gevallen kan men reeds van verre zien of een nest al of niet bewoond is. De staart van de broedende vogel — het vrouwtje — steekt decimeters naar buiten. Er komen twee witte eieren in het hol te liggen; terwijl madame ara de eieren warm houdt, zorgt haar echtgenoot dat het haar aan niets ontbreekt en verdedigt haar tegen eventuele belagers.

Zuidamerikaanse indianen houden de ara's wel in gevangenschap of beter gezegd: zij maken ze tam en laten ze dan weer vrij. De vogels trippelen waggelend door het dorp — op de televisie heeft u zulks wellicht wel eens gezien — zitten krijsend op de daken of in de bomen, maar trekken niet het oerwoud in.

Ook worden ara's nogal eens geschoten, niet vanwege het vlees, dat erg taai schijnt te zijn, hoewel er een krachtige soep van kan worden getrokken, maar meer om de fraaie verentooi, die voor allerlei doeleinden wordt gebruikt: men versiert er hoofdedkels mee, men bezigt ze als schrijfgerei of maakt er pijlen van.

Deze reusachtige papegaaien lijken door hun kolossale snavel erg gevaarlijk, maar ze zijn buitengewoon zachtmoedig en zullen niemand kwaad doen, mits men ze niet gaat plagen. In een dergelijk geval kan men wel eens een knauw krijgen die behoorlijk aankomt. Ook bij een plotselinge schrik willen de vogels wel eens gebruik maken van de snavel.

Als huisdier wordt de ara bij ons niet bijster veel gehouden en waarschijnlijk is dit te wijten aan het feit dat het dier soms oorverscheurend te keer kan gaan. Toch zijn er bij, die een heel aardig mondje kunnen 'praten', maar 'redenaars' als bij voorbeeld de grijze roodstaarten, worden het nooit.

Zo maar langs de weg

Door J. A. Verweij

Op een sportterrein — verboden voor ruiters — loopt een vogel. Een australiër, slappe hoed scheef boven het linkeroor gemikt, tuurt naar de azende kraaiachtige. Ik spreek de man aan en vraag: „Wat is dat voor een vogel?” Argwanend glijdt zijn blik langs mijn zonnebril, via fototas naar mijn bemoderde laarzen; dan zegt hij: „Black - backed magpie”. Dat verbaast mij want het volk langs de weg toont pas belangstelling voor vogels in verband met de braadpan. Mijn makker blijkt duivenmelker te zijn; hij beschikt over een prima stel en wint bij wedstrijdvluchten. Sedert enkele dagen mist hij een van zijn beste vliegers. Daarom kijkt hij naar de azende vogel hij vertrouwt die magpie niet. Enkele dagen daarvoor zag ik een valkachtige een duif slaan. Ik had de voering bij me en gaf die aan de duivenvriend. „Domin” vloekte hij; de ring van mijn beste grijsje. Zijn mond zakt nog verder open als ik hem vertel dat ik uit Holland kom om hier naar vogels te kijken. „Inconceivable” — onbegrijpelijk — mompelt hij en sloft weg. Dan wiekt de azende magpie op en zet zich op het verbodsbord. Het is net of je hem ziet denken: „Ik Black backed magpie sta boven de wet”.

Naast deze zwarte leeft hier de White backed die opvallend meer wit in zijn pluimen heeft. Beide soorten babbelen een melodieuze „joe-oe-joe-joe”, boeiend en mooi.

TOERAKO

door R. R. P. van der Mark

Toerako's, soms ook wel Helmvogels genoemd, zijn oorspronkelijk bewoners van vrij dichte oerwouden in Afrika, waar veel vruchtdragende bomen en struiken groeien, waarvan deze vogels hoofdzakelijk leven.

De kleinste soort is niet veel groter dan onze ekster en de grootste haalt wel de afmetingen van de bosfazant; het zijn alle zeer sierlijke vogels, die op hun kop meestal een kuif dragen, terwijl in het prachtig glad aanliggend verenpak de kleuren groen en metaalglanzend purper overheersen. De vleugels zijn veelal schitterend rood, maar dat toont de Toerako pas, wanneer hij opvliegt.

Wetenschappelijk is er nog maar weinig bekend omtrent deze vogelsoort en vooral de echte groene kleurstof komt alleen bij deze vogels voor, want bij andere vogelsoorten wordt het groen veroorzaakt door samenkomst van blauw met geel. Toerako's leven in kleine groepjes, of paarsgewijs, zijn altijd ijverig in hun bewegingen, maar geslachtelijk bijzonder moeilijk te herkennen, omdat zowel man als pop gelijk gekleurd en getekend zijn.

Het nest heeft niet veel te betekenen, zoals we dat wel van duiven kennen, opgebouwd uit takken; het aantal witachtige tot lichtblauwe eieren bedraagt meestal 2 stuks, zelden meer, die door beide ouders in circa 20 dagen worden uitgebroed. De jongen hebben al direct een dicht donsverenpakje en op een leeftijd van 5 weken is het jeugdverenkleed voltooid. Het geluid is voor de diverse soorten verschillend en niet erg melodieus. In Afrika jagen de inheemsen op Toerako's om hun vlees en rode slagpennen, die als ornament kunnen dienen. Toerako's zijn kostbare, maar zeer goed te houden volièrevogels, die zowel alleen in een volière van tenminste 1,50 meter lengte, 1 meter breedte en 1,80 m. hoogte zijn te huisvesten, als in een grotere volière, want meerdere exemplaren, als diverse soorten zijn wel tezamen te houden. In de winter moeten deze vogels kunnen beschikken over een vorst-vrij verblijf, terwijl het vochtigheidsgehalte altijd in de gaten moet worden gehouden, want de vogels baden graag en zijn dol op vochtige warmte.

Tegen felle zon kunnen ze niet, zodat er steeds schaduwrijke plekken in de volière moeten zijn; de volière dient vervolgens aangekleed te zijn met veel zitstangen, liever levende takken, waarvan er meerdere loodrecht omhoog moeten staan, want Toerako's klimmen graag en kunnen loodrecht omhoog en omlaag lopen!

Breekt de paardrift los, dan moet de eigenaar soms ingrijpen, want dan kunnen de vogels soortgenoten aanvallen; tegenover spreuwen,

wevers, grotere vinkesoorten, papegaaien zijn ze niet vechtlustig, maar ze staan wel vijandig tegenover prachtvinken, sijsjes enz. Men zij derhalve voorzichtig met het bijplaatsen van andere vogelsoorten in de toerako-volière. Als voedsel ontvangen Toerako's in de eerste plaats vruchten, bessen, zodat de heerlijkste fruitsla hier dagelijks noodzakelijk is, om deze vogelsoort in prima conditie te houden. 's Winters neemt de eigenaar van Toerako's dan zijn toevlucht tot ingemaakte of geweekte vruchten, gedroogde en weer geweekte bessen, zoals lijsterbes, jeneverbes, rozijnen, krenten, dadels en vijgen. Ook bananen eten ze wel, maar niet in de natuur! Vervolgens ontvangen de vogels dagelijks een kleine hoeveelheid gekookte gedroogde rijst, kleingesneden partjes gekookte wortels, stukje brood, waarop sinaasappelsap is uitgeperst en wat rietsuiker gestrooid, kwark, stukje hard gekookt ei, terwijl enkele meelwormen en mieren-

Knysnatoerako

poppen (uit de diepvrieskast en een uur ontdooit, of vers natuurlijk) met graagte worden genuttigd, hoewel deze vogels van nature geen insectenetters zijn.

Fris drinkwater en vooral ook badwater, dat weer niet te koud mag zijn, is natuurlijk noodzakelijk voor deze gevederde juwelen uit West en Oost Afrika.

De verschillende soorten zijn te onderkennen aan vaak zeer kleine tekeningverschillen, of aan de snavelkleur, aan de kuifkleur en zelfs veerlengte van de mooie kuif, zoals de kleurenafbeelding op het omslag laat zien.

Vooral de diverse groothandels in exotische vogels in Nederland en België beschikken vaak over vrij grote aantallen diverse soorten Toerako's, zodat de liefhebber kan uitzoeken. Betast u de aan te kopen wel even op een goede beleving rondom het borstbeen, want aan broodmagere scharminkels hebt u niets en het verenpak moet werkelijk „aalglad” tegen het lichaam liggen.

Grasparkieten

Door Cyril H. Rogers

In vorige afleveringen heb ik de verzorging van jonge grasparkieten besproken en in dit artikel zal ik mij bezig houden met de selectie onder deze vogels met het oog op tentoonstellingen. Ofschoon er een verschil kan zijn in de puntenwaardering voor goede tentoonstellingsvogels tussen de Engelse en die op het continent is het principe uiteindelijk gelijk.

De keurmeesters trachten de vogels te selecteren en te beoordelen naar klasse aan de hand van hun eigen interpretatie van de gegeven standaards.

De landelijke bonden hebben punten vastgesteld voor verscheidene goede kwaliteiten bij de vele variëteiten waarbij rekening gehouden is met het kleurverschil. Het zou teveel ruimte in dit artikel vergen om alle punten en kleurstandaards behorende bij elke afzonderlijke variëteit te geven. Over het algemeen gesteld echter moeten de vogels allemaal een goede gelijkmatige kleur hebben, voorzien zijn van duidelijk te onderscheiden keelstippen (waar nodig), een goed gevormde forse kop hebben en verder volledig uitgebalanceerd zijn.

Met uitzondering van enkele speciale tentoonstellingen moeten alle vogels die ingezonden worden volledig op kleur zijn en een goede lichamelijke conditie hebben. Daarom is het niet goed mogelijk om bij jonge vogels uit een bepaalde kleur te selecteren waarvan aan te nemen is dat zij de beste tentoonstellingsexemplaren zullen worden. Bij bepaalde kleuren kan de verandering van nestveren naar volwassen bevedering erg frappant zijn.

Veel jonge vogels hebben een borstkleur die vlekkelig is of die een licht golvende tekening vertoont en na de rui kunnen deze vlekken en tekening gehandhaafd blijven ofwel de heldere ideale tentoonstellingskleur kan tevoorschijn komen. Dit kan niet met zekerheid worden gezegd zolang de vogels niet volledig uitgeruid zijn en volledig op kleur zijn.

Op de volgende wijze ga ik te werk om uit mijn jonge vogels die te selecteren, die er het meest naar uitzien dat ze goede tentoonstellingsexemplaren zullen worden. Allereerst bestudeer ik elke vogel in een tentoonstellingskooi, waarbij ik in aanmerking neem dat hij niet voor dit doel heeft geoefend is. Ik selecteer de vogels die op het eerste gezicht het dichtst bij het ideale komen, zowel wat vorm als kleur betreft en deze doe ik in vluchten, de mannen en poppen strikt gescheiden. Het zal opgevallen zijn dat er een gering verschil is tussen de ideale standaard voor mannen en poppen en hier moet dan ook rekening mee gehouden worden. Als ik mijn keus gemaakt heb doe ik de niet gewenste vogels terug in hun respectievelijke voliëres en laat ze daar gedurende enige tijd, terwijl ik een tweede waardering van deze vogels opstel. Ik doe dit omdat ik weet dat alle grasparkieten zich niet in hetzelfde tempo ontwikkelen en het komt dan zo gemakkelijk voor dat men een zich langzaam ontwikkelend jong over het hoofd ziet, die later uitgroeit tot een werkelijk goede tentoonstellingsvogel. De vogels die ik heb uitgezocht laat ik in hun vlucht tot enkele voordat ze nodig zijn voor een tentoonstelling. Tegen die tijd vang ik diegenen uit die volledig uitgeruid zijn en goed op kleur en doe ze in kooien met het doel ze te trainen voor de tentoonstellingskooien. Als u even terug kijkt naar mijn vorige artikel dan zult u daarin lezen dat ik de jongen al een tijdje in kooien houd, zodat zij al enigszins gewend zijn om in een kooi te zitten en daarom zijn ze erg gauw gewend.

Als ik gewaar word dat de jongen zich in hun kooi op hun gemak voelen, plaats ik voor het

open deurtje een oude tentoonstellingskooi zodat de vogels vrij van de ene naar de andere kooi kunnen. Om hen aan te moedigen in de tentoonstellingskooi te gaan, doe ik af en toe wat millet of hun lievelings groenvoer in deze kooi. Na een week ongeveer sluit ik elke vogel afzonderlijk in de tentoonstellingskooi gedurende een periode van ongeveer twee uur. Deze periode van vertrouwd raken met een tentoonstellingskooi wordt langzaam groter totdat de vogels er de hele dag naar tevredenheid in blijven. Af en toe kom ik tot de ontdekking dat een paar vogels erg ongelukkig en rusteloos zijn in hun tentoonstellingskooi en zelfs na enkele weken oefenen nog in dezelfde niet aangepaste situatie zijn. Als ik deze vogels aantref dan doe ik ze, ofschoon zij van heel goede kwaliteit kunnen zijn, terug in de open vlucht en worden ze voor de kweek gebruikt. Naar mijn mening is het erg essentieel dat elke tentoonstellingsvogel zich erg tevreden en op zijn gemak voelt in zijn kooi, anders kan hij zijn kwaliteiten niet ten toon spreiden als hij voor de keurmeester gezet wordt. Niets is voor een keurmeester frusterender dan een werkelijk goede vogel te zien, die aldoor in de hoek van zijn kooi zit te krabben of voortdurend langs de tralies klimt.

Als men de vogels, of tenminste de meerderheid, grondig gewend heeft aan tentoonstellingskooien is de volgende stap ze te wennen aan de transportkooien waar zij in moeten voor transport naar tentoonstellingen.

Ook wat dit betreft doe ik de vogels in de transportkooien gedurende ongeveer een uur met het deksel open. De tijd wordt langzaam aan verlengd en de deksel dicht gedaan en op die manier gewennen de vogels zonder enig probleem.

Ik zou grasparkietenkwekers er voor willen waarschuwen om hun allerbeste vogels niet te vaak op tentoonstellingen in te zenden, alhoewel het mooi is om veel prijzen te winnen, moet ook rekening gehouden worden met hun toekomstige potentie in de broedkooien. Ik heb dikwijls eerste klas vogels gezien, dien aanhoudend tentoongesteld werden gedurende een lange periode en als het dan op broeden aankomst verliezen zij hun conditie volledig en zijn voor de kweek niet te gebruiken, wat erg teleurstellend is. Als de vogels in hun tweede of derde jaar zijn kunnen zij natuurlijk veel regelmatigier tentoongesteld worden. Met betrekking tot de poppen is het erg essentieel dat deze vogels het eerste jaar niet te vaak voor tentoonstellingen gebruikt worden. Het geniet m.i. voorkeur dat alle vogels die voor tentoonstellingen worden gebruikt of zij nu volwassen of jong zijn, zes tot acht weken in de vlucht vrij gelaten worden voor ze gepaard worden. Op deze manier heeft de vogel gelegenheid om weer op rust te komen en klaar te zijn om goede en sterke jongen voor zijn eigenaar voort te brengen.

DE BRAZILIAANSE DWERGRAL

Door Ch.Everitt

De Braziliaanse dwergral (*laterallus leucopyrrhus*), die ook wel witbuikral wordt genoemd, is afkomstig uit Brazilië en Argentinië.

Het eerste paar van deze vogels dat ik in mijn bezit kreeg was afkomstig van een vogeltransport uit Brazilië.

Man en pop zijn hetzelfde van kleur, ze zijn ongeveer 15 cm groot. De kop en de nek zijn diep kastanjebruin, de rug, vleugels en staart chocoladebruin. De keel en de onderzijde is wit en op de flanken is een zwart-witte streeptekening.

Ofschoon de vogels het grootste deel van de dag op de grond doorbrachten, merkte ik op dat ze bijzonder goed konden klimmen, dat ze dan ook deden in de struiken van de volière. In deze volière bevonden zich verschillende soorten tropische spreeuwen, Irena buulbuuls, toerako's en suikervogels. Voor de spreeuwen hadden we op verschillende hoogten in de volière nestmanden aangebracht, maar deze toonden weinig interesse hiervoor.

Twee Braziliaanse dwergralen, die we alleen maar uit elkaar konden houden door de gekleurde knijpringen die ze droegen, namen bezit van een van deze nestmandjes, dat zich ongeveer 1 meter boven de grond bevond.

Gedurende zes weken hielden ze zich met deze nestgelegenheid bezig zonder dat er verder iets gebeurde en ik dacht al dat het twee vogels van hetzelfde geslacht zouden zijn. Op zekere dag was er echter een geheel wit eitje in het nest en de volgende dag weer een. Het waren betrekkelijk grote eieren voor de vrij kleine vogels en ze maten 27 x 20 mm.

Overdag zat steeds één vogel op het nest en we moesten aannemen dat dit de pop was. Tegen de avond echter ging ook de andere vogel het nest in. De broedtijd bedroeg 24 dagen en de eitjes kwamen een dag na elkaar uit. Ik dacht dat de pop na het uitkomen van het eerste ei het nest in de steek had gelaten, maar dat klopte niet, want de volgende dag waren er 2 jongen. Ralletjes zijn nestvlieders en de jongen waren bedekt met zwart dons, reeds 2 uren nadat ze geboren waren verlieten ze het nest.

Nadat het eerste jong geboren was plaatsten we plastic rond het gaas langs de bodem van de vo-

Paartje dwerggrallen met links het jong.

lière, daar het jong anders door het gaas zou kunnen kruipen. Toen het tweede jong geboren was bedachten we dat het wellicht beter was om het gezinnetje in een apart afgesloten gedeelte van de voliëre onder te brengen. Omdat de jongen 's avonds nog met de ouders in het nest terugkeerden, moesten we het nest dus ook verplaatsen. Toen dit gebeurd was, kregen we een moeilijk karwei, de jongen moesten worden uitgevangen. Het ene moment zag je een jong en een ogenblik later was het spoorloos verdwenen. Een geluid van een van de ouders en ze bleven in elkaar gedoken zitten alsof ze bevroren waren, waarbij ze door hun donkere kleur praktisch niet waar te nemen waren.

Gelukkig lukte het de oudervogels in het afgesloten deel te jagen en toen volgden de jongen al gauw.

Vanaf het moment dat ze het nest verlieten scharrelden de jongen hun eigen kostje op. De ouders zochten de lekkere hapjes voor ze uit en demonstreerden aan de jongen hoe ze het moesten eten. Gedurende twee weken werden ze in de afzonderlijke voliëre gehouden en in die tijd groeiden de jongen flink. Toen ze weer in de gemeenschapsvoliëre werden losgelaten, kregen ze direct gezelschap van de andere ral die zich in de voliëre bevond en die direct meehielp met het zoeken naar geschikte hapjes voor de jongen.

's Avonds kroop de gehele familie, de jongen en de drie volwassen vogels, bij elkaar in het nest, maar dat duurde slechts drie dagen, toen lieten de jongen hun ouders in de steek en zochten een nest op dat ze deelden met de andere volwassen ral. Pas toen ze 24 dagen oud waren kwamen de eerste veren door, maar toen ging het dan ook snel en twee weken later waren ze volledig bevederd. De bovenzijde was donkerbruin, de onderzijde grijs en de poten bleven zwart. Toen ze 7 weken oud waren begon de kop de kastanjebruine kleur te krijgen. Op de leeftijd van 3 maanden waren ze vrijwel niet meer van hun ouders te onderscheiden.

Het voedsel voor volwassen vogels bestaat uit universeelvoer en fijn geschaafd vlees. Afgezien van wat insecten die ze in de struiken opscharrelden, heb ik ze nooit iets anders zien eten, hoewel er verschillende zaadmengsels en fruit steeds in de voliëre stond. De jongen aten naast het universeelvoer hard gekookt ei en kleine meelwormen en maden. Toen ze weer in de grote voliëre werden losgelaten kregen ze hetzelfde voedsel als de oudervogels. Dwerggralletjes zijn ideale voliërevogels, die men met vrijwel alle andere soorten vogels kan samenhouden, het enige nadeel is dat ze zich erg veel in de struiken ophouden, zodat men vaak niet veel van ze te zien krijgt.

Tegelijk met het artikel van de heer Everith ontvingen wij het volgende schrijven van de heer J. Corbier:

Hoewel afkomstig uit Argentinië en Brazilië kunnen deze vogels ons klimaat uitstekend verdragen. Van het guurste weer, zelfs midden in de winter trekken ze zich niets aan en baden rustig in het ijskoude water. Zowel mannetje als vrouwtje maken in de broedtijd een luid ratelend geluid, zoals het aflopen van een wekker.

Als de broedtijd nadert begint het mannetje het vrouwtje te voeren en dan is er gauw een legsel witte eieren compleet.

Bij mij in de volière broeden ze altijd in een groot parkieten blok op een hoogte van ± 1 meter van de grond. Ze bouwen zelf ook een overdekt nest van riet en biezen met een ingang aan de zijkant.

Na ± 24 à 25 dagen komen de 2 à 3 jongen uit, die direct kunnen lopen.

De ouders voeren de jongen, door hen het voer, maden, meelwormen enz., in de snavel voor te houden.

Jongen van vorige jaren moeten verwijderd worden, want eieren en jonge kuikens verdwijnen dan spoorloos.

Zijn de ouders alleen in een volière dan gaat alles van een leien dakje, althans bij mij. Ze broeden twee keer per jaar, maar de aanwas is niet groot, daar de legsels maar klein zijn. Nooit meer dan drie eieren, meestal twee. Ze worden vrij oud, want het broedpaartje dat ik bezit, heb ik al zes jaar en toen waren het al volwassen geïmporteerde vogels.

Het op kleur komen vergt ongeveer 5 maanden en dan zijn ze van boven glanzend bruin, onderkant en borst zijn hagelwit, en de poten rood. De zijkanten zijn verticaal gestreept.

Een prachtige tamme vogel, die ik u van harte aanbeveel te gaan houden.

Speciaalclubs

In het vorige nummer heeft u kunnen lezen dat door het bondsbestuur speciaalclubs zijn opgericht voor:

Zebravinken en Japanse Meeuwen;
Grasparkieten;
Grote parkieten en
Vorm- en postuurkanaries.

Op 27 september j.l., is door het hoofdbestuur wederom een vergadering belegd waar de speciaalclub het voornaamste onderwerp van gesprek was.

Na uitvoerige discussie is een concept-reglement tot stand gekomen dat straks in gezamenlijk overleg met de diverse besturen van de speciaalclubs uitgewerkt dient te worden. Het is als het ware een raam waarbinnen voor elke club afzonderlijk voldoende ruimte is om tot een juiste wijze van werken te komen.

Een belangrijk artikel uit dit concept willen wij u alvast voorleggen met name dat artikel waarin het doel van de speciaalclub wordt weergegeven.

„Het doel van de speciaalclub is: Het samenbrengen van kwekers/houders van - en hier kunt u zelf een van de vier bovengenoemde onderdelen plaatsen - het onderhouden van contacten in binnen- en buitenland. Het houden van vergaderingen, lezingen, cursussen, studiedagen en shows. Het uitwisselen van gegevens (bijv. door het uitgeven van een clubblad). Het doen van voorstellen op het gebied van de ... kweek aan de betreffende technische commissie en/of aan het bondsbestuur en voorts het gebruiken van alle wettelijke middelen die bevorderlijk kunnen zijn om meer kennis te vergaren betreffende het kweken respectievelijk houden van ...”

U ziet het, er is voldoende ruimte en er zijn voldoende mogelijkheden om te komen tot een goed functionerend geheel. Een club binnen uw organisatie waarin u zeer veel kunt vinden om de liefhebberij die u beoefent intens te beleven.

Op het moment is het nog zo dat, ingevolge artikel 14 van onze statuten, een lid van het hoofdbestuur voorzitter van een speciaalclub dient te zijn. Binnen niet al te lange tijd valt echter een voorstel tot wijziging van de statuten te verwachten waardoor ook daarin verandering kan worden gebracht. Voorlopig zijn door het hoofdbestuur de navolgende hoofdbestuursleden als contactpersoon voor de onderhavige speciaalclubs aangesteld:

J. C. Vos voor Zebravinken en Japanse Meeuwen;

W. J. Derksen voor Grasparkieten;

J. M. Hoebers voor grote Parkieten en

E. Adema voor vorm- en postuurkanaries.

De adressen van deze personen vindt u op de gebruikelijke plaats in dit nummer.

Wanneer u kweker of houder van een van eerdergenoemde vogels bent en u interesse heeft voor UW speciaalclub, geeft u dan zo spoedig mogelijk als lid op. Dit kunt u doen door het storten van vijf gulden op giro 1148324 van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Bergen op Zoom, onder vermelding van uw naam en adres en voor welke speciaalclub u zich opgeeft. DOE HET NU. Nadere berichten volgen.

KONINKLIJKE P. SLUIS N.V., POSTBUS 4, WEESP

VOGELHANDEL REIN v. d. VEEN GOOR

Gordelgrasvinken	35,— ppr
Diamantvinken	50,— ppr
Bandvinken	5,— ppr
Roodkopgouldamadines	65,— ppr
Driekleurnonnen	6,50 ppr
Zwartkopnonnen	7,— ppr
Abb. Geelbukastrilde	14,50 ppr
Ceresastrilde	35,— ppr
Rode Druppelstrilde	65,— ppr
Binzenastrilde	35,— ppr
Spitstaartamadines	35,— ppr
Diamantduifjes	20,— ppr
St. Helensfazentjes	15,— ppr
Edelzangers	9,— ppr
Mozambiquezangers	9,— ppr
Japane Meauwtjes	6,— ppr
Rijstvogels	7,— ppr
Dwergkwartels	11,— ppr
Zilverkwartels	25,— ppr
Tamme papegaai	155,— pst
Grasparkieten	6,— ppr
Lutino's	10,— ppr
Muisparkieten	30,— ppr
Roodrug parkieten	60,— ppr
Bourks parkieten	60,— ppr
Bruinoor parkieten	60,— ppr
Turquoise	60,— ppr
Agapornis Fischeri	47,50 ppr
Agapornis Taranta	32,50 ppr
Bichenowestrilde	50,— ppr
Napoleons	4,— ppr
Grote Blauwfazant	8,50 ppr
Beardvogeltjes	22,50 ppr
Jap. kwartels	16,— ppr
Muskaatvinken	5,50 ppr
Indigovink	16,— pst
Goudbukjes	9,— ppr
Groene druppel astrilde	75,— ppr
Zwartmaskerduifjes	17,50 ppr
Staalvlekuifjes	17,50 ppr
Roodkuifkardinalen	20,— pst
Roodoorbulbul	15,— pst
Tijgervinkjes	6,— ppr
Dominikaner Wida's	14,— ppr
Witte Japane kwartels	20,— ppr
Splendid parkieten	150,— ppr
Rosella's	175,— ppr
Graanastrildes	70,— ppr
Purpergranaat	75,— ppr
Strepenpaspjes	20,— ppr
Rotsduifjes	25,— ppr
Dwergduifjes	25,— ppr
Ind. nonpareils	20,— ppr
Tamboerijn Duijjes	85,— ppr
Oranje Wevers	9,— ppr
Staalvinken	6,50 ppr
Dottergele Wevers	9,— ppr
Agapornis Personata	50,— ppr
Oranje Kuif Kakatoes	180,— pst
Groene Tijgervinkjes	27,50 ppr
Paradijs Wida's	19,— ppr
Zilverdiamantduifjes + split	40,— ppr
Citroenwevers	9,— ppr
Deense bonte parkieten	9,— ppr
Albino parkieten	10,— ppr
Schlegel Druppel astrildes	100,— ppr

1—1 Oranjewevers, 1—1 Citroenwevers,
1—1 Goudbukjes, 1—1 Napoleonetjes samen 26,—

's Maandags gesloten, 's Zondags van 9—2 u. geopend.

Verzendingen onder rembours,
minimum orders f 15,—

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

KLEINE ADVERTENTIES

AUSTRALISCHE PARKIETEN

Verzorging en kweek in Europa. Dr. H. D. Groen. Tweede, herziene en vergrote uitgave. Privé editie. Niet in de boekhandel. Verzending geschiedt franco na overmaking van f 31,50 per postwissel of giro aan: Dr. H. D. Groen, Rijkstr.weg 252, Haren (Gr.) Giro 833045

NU OF NOOIT!

Een eigen Sportbroedmachientje. Vanaf f 85,— voor 100 Kwartel-eieren of 48 Kippe-eieren. Capaciteit van 80, 100, 150, 200 eieren enz. met eierenkeerapparaat voor 50 eieren vanaf f 175,—. Foldres met afbeelding op aanvraag.

A. M. KOKKE

Bredeweg 30 — Groesbeek — Telefoon 08891 - 16 32

NU OOK IN NEDERLAND

De automatische VOMO MOTORBROEDMACHINE, met keer-inrichting. Verder leveren wij: ELSTEIN INFRA-ROOD DONKERSTRALERS, de beste elektrische verwarming Thermostaten. Verwarmedrinkbakken. Broedmachine-onderdelen. Lichtschakelklokken enz. VRAAG GRATIS FOTO-PRUSBLAD.

Handelsonderneming J. v. WERKHOVEN

Hildebrandstraat 38, DEN HAAG, Tel. 070 - 90 75 68

VOGELNETTEN, de beroemde originele onzichtbare JAPANESE VOGELNETTEN 3x2,10 m f 18,25 franco; 4,5x2,10 m f 22,50 franco; 6x2,10 m f 25,— franco; 9x2,10 m f 30,— franco. BELGISCHE SLAGNETTEN, diverse maten. De BEROEMDE DIVOZA VOGELVANGER met verstelbare inloopaluzen. Kan doorlopend vangen tot 100 stuks. KLEPKOOIEN, 2-kleps met lokkooi f 16,80 franco. Automatisch vangende BELGISCHE VANGKOOI met lokkooi f 16,80 franco. VOGELNET-banen 20x2 m. WEZELVALLEN ook voor ratten- en muizenvangst, gevaarloos voor vogels, 5 stuks f 47,50 franco. WILDKLEMMEN voor bunzings en ratten, 5 stuks f 45,—. FRETTEERNETTEN, geheel compleet, 6 stuks f 27,50 franco, 12 stuks f 52,50 franco. KONIJNENVANGNETTEN, 20 m lang, vangen geweldig, f 44,80 franco. DOORLOOPVANGKOOIEN, vangen gegarandeerd feilloos katten, ratten, bunzings, konijnen, eekhoorns, enz. f 35,— franco, 3 stuks f 100,—. Alle soorten VISNETTEN en afdeknetten voor FAZANTENRENNEN. Schrijf of bel DIVOZA, Bosweg 18-19, Leek, (Gr.), Telefoon 05945 - 21 45.

BIJVERDIENSTE: In diverse plaatsen hebben wij nog plaats voor ACTIEVE VERKOPERS van de BEROEMDE DIVOZA vogelvoederst. Nergens beter, alles verpakt, ongeëvenaarde KWALITEIT! Inlichtingen: Bosweg 19, Leek, telefoon 05945 - 21 45.

Rectificatie

De mededeling op pag. 516 van dit nummer is onjuist. Vraag en aanbodkopy moet niet 25 maar 15 november binnen zijn op het bondsbureau. Red.

Het januarinummer wordt ter post bezorgd op 15 december. Vraag en Aanbod kopy voor dit nummer moet uiterlijk 15 november zijn binnengekomen op het Bonds-bureau.

"ANIMALI"

Internationaal Vogel- en Apenpark
Postbus 291 - EINDHOVEN
Tel. (040) 13738 - Giro: 1069257
Algemene Bank Nederland n.v.

Hiermede bieden wij U vrijblijvend aan (verandering niet gratis, verpakking f 1,50, minimum-orders f 15,-, levende aankomst gegarandeerd):

Jonge Gele Kanaries, mannen	11,- p st
bij 10 stuks	10,- p st
Jonge Gele Kanaries, poppen	5,50 p st
bij 10 stuks	5,- p st

Vanaf eind oktober aan te bieden:

Intensief Rode Kanaries	25,- p st
Zalmrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Isabelrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Agatrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Bruinrode Kanaries mannen en poppen	22,50 p st
Extra dieprode Kanaries	
mannen en poppen	30,- p st
Ivoor Kanaries mannen en poppen	30,- p st
Pastel Kanaries mannen en poppen	30,- p st
Witte Kanaries, mannen	17,- p st
Witte Kanaries, poppen	12,50 p st
Bastaard Putter, goede zangers	22,50 p st
Napoleonnetjes 4,- p p bij 10 paar	3,50 p p
Tiggervinken 6,- p p bij 10 paar	5,- p p
Malabar Fazantjes	
5,- p p bij 10 paar	4,50 p p
Bandvinken 5,- p p bij 10 paar	4,- p p
Zilverbekjes 3,50 p p bij 10 paar	3,- p p
Oranjekraakjes 7,- p p bij 10 paar	6,50 p p
Goudbukjes 8,50 p p bij 10 paar	8,- p p
Mozambiquevinken	
9,- p p bij 10 paar	8,- p p
6,50 p p bij 10 paar	6,- p p
Staalvinken op kleur	
8,- p p bij 5 paar	6,- p p
Oranjewevers, op kleur	
12,- p p bij 10 paar	8,- p p
Napoleonwevers, op kleur	
12,- p p bij 10 paar	8,- p p
Dottergele Wevers, op kleur	
12,- p p bij 10 paar	8,- p p
Grote Testowevers, op kleur	
15,- p p bij 5 paar	12,50 p p
Paradijs Whida's, op kleur	
15,- p p bij 5 paar	12,50 p p
Dominicaner Whida's, op kleur	
14,- p p bij 5 paar	11,- p p
Goudmussen 7,- p p bij 10 paar	6,- p p
Grijze Rijsvogels 7,- p p bij 10 paar	6,- p p
Halsband Ammervinken	17,50 p st
Indigo Vinken	
Mexikaanse Nonparails	
Rode Kardinalen	
Japanse Nachtegalen	wachtende
Japanse Meeuwtjes 9,- p p bij 10 paar	8,- p p
Zebravinken, grijze 7,- p p bij 10 paar	6,- p p
Zebravinken, beige/bruine 12,- p p bij 10 paar	10,- p p
Zebravinken, masker 14,- p p bij 10 paar	12,- p p
Roodkop Gould Amadines	80,- p p
Gordel Gradvinken	40,- p p
Cores Amadines en Binzen Astrilden	35,- p p
Diamant Vinken	35,- p p
Spiristaart Amadines	35,- p p
Goudvoorhoofd Bladvogel (Chloropsis aurifrons)	
prima zanger	40,- p st
Kala Bulbul en Witoor Bulbul	15,- p st
Roodoor Bulbul	16,50 p st
Brilliovogeltjes	25,- p p
Afrikaanse Glanspreeuw	18,- p st
Soldaten Spreeuw	25,- p st
Oever Mayna	15,- p st

Witkult Gaai (uit buitenvolière)	40,- p st
en Witkeel Gaai	85,- p st
Geelnavel Kitta	100,- p st
Fairy Bluebird (Irena Poella)	200,- p st
Zwartblauwe Gaai	200,- p st
Groene Jachtketer	200,- p st
Mexikaanse Langstaart Gaai	125,- p st
Grote Gele Tropicolen	200,- p st
Witwang Toucan	600,- p st
Grote Geelhorst Toucan	70,- p p
Carolina Duiven	32,- p p
Senegal Duiven	40,- p p
Australische Kuitduiven	130,- p p
Australische Bronsvleugelduiven	150,- p p
Ala Blanca Duiven, zeer zeldzaam	17,50 p p
Zwart Maskerduiven	18,- p p
Diamant Duitjes	60,- p p
Zilverdiamant Duitjes	6,50 p p
Grasparkieten	12,- p p
Albino, Latino en Deense Bonte	15,- p p
Violet Parkieten	35,- p p
Azuroornis Rosicollis	40,- p p
Azuroornis Taranta	50,- p p
Totl Parkieten	60,- p p
Totl Parkieten	35,- p p
Muis Parkieten	40,- p p
St. Thomas Parkieten	50,- p p
Yucalaya Parkieten	120,- p p
Vuurelflugel Parkieten	60,- p p
Nandaya Parkieten	70,- p p
Sperling Dwerg Papegaaien	35,- p p
Halband Parkieten	25,- p p
Grote Alexander Parkieten	100,- p p
Pruniekop Parkieten	40,- p p
Bourke Parkieten	75,- p p
Roodrug Parkieten	75,- p p
Turquoise Parkieten	90,- p p
Valk Parkieten	17,50 p p
Bonte Boerries (Dwerg papegaaien)	14,50 p st
Pennant Parkiet, naar prijs op aanvraag	prijs op aanvraag
Roodvleugel Parkiet, man	275,- p p
Geelmantel Lorri	400,- p p
Purpernak Lorri	400,- p p
Roderic Lorri	150,- p p
Grijze Roodstaart Papegaai met garantie op spreken bij 3 stuks	140,- p st
Grijze Roodstaart Papegaai, handtram met garantie op spreken	180,- p st
Blauwvoorhoofd Amazone	135,- p st
Geelvoorhoofd Amazone	135,- p st
Dubbele Geelkop Amazone (Mexico) en Roodkop Amazone	wachtende
Kleine Oranjkuit Kakatoe	175,- p st
Middel Oranjkuit Kakatoe	200,- p st
Molukken Kakatoe	400,- p st
Middel Geelkuit Kakatoe	200,- p st
Grote Geelkuit Kakatoe	400,- p st
Grote Witkult Kakatoe	350,- p st
Edelpapegaaien, mannen (groen)	250,- p st
Edelpapegaaien, poppen (rood)	350,- p st
Geelblauwe Ara's	300,- p st
Rode Geelvleugel Ara	300,- p st
Groenvleugel Ara	250,- p st
Grote Java Beo, sprekend	300,- p st
Middel Beo	75,- p st
Chinise Dwergkwartels	
14,- p p bij 5 paar	12,- p p
Chinise Dwergkwartels, heumen	10,- p st
Rode Boskwartels	
20,- p p bij 5 paar	18,- p p
Witte Japanse Roodkwartels	35,- p p
Zilver Chinese Dwergkwartels	35,- p p bij 5 paar
30,- p p	

Verder kunnen wij U aanbieden:

Mooie Kleine Capucijner Aapjes	150,- p st
Kleine Eekhoornapies	95,- p st
Kleine Groene Meerhataapies	140,- p st
Kleine Rhesusaapies	175,- p st
Blauwe Pauwen - Gele Goudfazanten - Kruijing	
Box s Koningsfazant - Lady Amherst Fazanten -	
Glan Fazanten - Nepal Fazanten - Tenobrisis -	
Hoestfield (bruinborst) Fazanten - Kroonkransen -	
Bullkransen en Sariskranen.	
Sivont, Pijlstaart, Casarca, Carolina-eenden -	
Winter- en Zomertalingen - Grote Purperralen -	
Witte en Zwarte Zwanen.	

Ussel

De